

Војнопензионерске теме и дилеме

НАШЕ ЗДРАВСТВО У ЗАОСТАЈАЊУ

Ванредна ситуација у којој смо, на неки начин, више од осам месеци, израженије је показала рањивост и неке недостатке војног санитета који траже ургентно решавање, јер су људи најосетљивији када им је у питању здравље.

Епидемија грипа куца нам на врата. Да ли је дочекујемо спремно? Нажалост одговор је негативан. Вирус корона у трећем таласу напросто је побеснео. Све је више оболелих, све је више људи са тешким стањима. Све је више младих које је погодила та пошаст. Болнице су препуне. У неким се налазе читаве породице. Епидемиолози упозоравају да оно што се није догодило у претходна два таласа, сада прети свом снагом. Реч је о томе да је вирус ушао у породице. У сваком случају за лакша стања у породици проблематично је организовати изолацију и колико-толико нормалан живот.

Наши хероји, људи из строја здравствених радника, месецима раде у тзв. црвеној зони. Међу њима су и стручњаци ВМЦ Карабурма и Војне болнице Н. Сад који раде у ковид систему. Попут космонаута, одевени су у нарочите скафандере, како би се заштитили од погубног дејства смртоносног вируса. И поред свих мера заштите и предострожности, тај монструм проналази пукотине непажње или продире кроз порозне материјале, заражавајући лекаре и медицинске сестре. Њих око 2.500 оболели су, како то народ каже, ни криви ни дужни. Није мали број лекара и медицинских сестара који су се у суровој борби са ковидом 19 преселили у вечност.

За поновно распламсавање смртоносног вируса криви су сви они који не поштују уведене противепидемијске мере. Много је у последње време било великих окупљања, попут журки, породичних весеља, слава, свадби... Људи, нарочито они млађих годишта, нису у затвореним просторима носили маске, без заштите су улазили у возила градског и међуградског превоза, занемаривали су дистанцу, а и личну хигијену. Сада се налазимо тамо где никако нисмо хтели да се нађемо. Кризни штаб је принуђен да доноси све строжије и рестриктивније мере које ремете живот. А он (живот) мора да тече даље. Без производње и услуга економски бисмо крахирали, па стога у први план избија дисциплина. Уколико бисмо се строго придржавали прописаних мера, а стручњаци знају зашто су неопходне, релативно брзо бисмо смањили проценат заражавања, нарочито леталне исходе. Око нас све више познајемо оне који су оболели, све чешће се догађа да „на онај свет“ одлазе чланови породице, познате личности, наши идоли. Стога крајње озбиљно треба схватити императив дисциплине. Да, војни пензионери и уопште генерација „65 плус“, веома савесно примењују мере заштите од заражавања. Стога се рачуна да снагом ауторитета делују на своју децу и унуке. Јер питање борбе против вируса је очигледно најважнији рат који су водили бивши официри и подофицири.

У овом часу највећа непознаница у

оквиру војнопензионерске популације и уопште међу војним осигураницима који су ослоњени на војно здравство јесте да ли ће се грип и вирус ковид 19 удружити. Уколико се догоди, десиле се катастрофа.

Челници државе су још у јуну уочили и предузели мере да се спречи „удруживање“ вируса грипа и короне. Тада је јасно речено да ће се предузети мере да се то не догоди, тако што ће се сви они који припадају ризичној групи, а и остали грађани, благовремено вакцинисати против грипа. Заиста охрабрујуће реаговање које је указивало на велику бригу државе према грађанима. А онда је 1. октобра отпочело вакцинисање цивилног становништва. Војно здравство то није обезбедило својим осигураницима. Покушаји да се сазна када ће стићи вакцине у војноздравствене установе нису уродили плодом. Удружење се више пута обраћало Управи за војно здравство, али се са оне стране испречио зид ћутања. Ништа није помогло ни обраћање донедавно министру одбране, јер се ситуација није променила.

Док настаје овај текст (25. новембар) нема званичних података када ће у војноздравствене установе стићи вакцина, односно када ће стартовати вакцинација. Да ситуација буде тежа побринуло се и тржиште медикамената. Наиме, у апотекама се не може, као ранијих година, купити вакцина. Ни у приватним здравственим установама такође нема цељива.

Сва је срећа па епидемија грипа није букнула. Стручњаци кажу да би то могло да се догоди до 15. децембра. Познато је да имунизација на вирус грипа, када се прими вакцина, траје око две седмице. Спортским речником казано, отпочела је трка с временом која има изузетну специфичну тежину, јер никада до сада, теоретски гледано, заражавање грипом није опасније као што је то случај у актуелно време. Смањење контакта свакако допринеси да се грип још не пренеси оном жестином, како се то догађало ранијих година. Треба да се зна и то да је ношење маске такође начин да се успори ширење вируса грипа. Посебно забрињава чињеница да се ништа не предузима на унапређењу администрације у војном здравству. То се посебно односи на категорију осигураника који болују од хроничних болести и свакога месеца примају утврђену терапију. Наиме, цивилни осигураници добијају електронске рецепте на чак шест месеци, док се у војноздравственим установама рецепти испишу ручно и на папиру. Према садашњој пракси, једним одласком код изабраног лекара у војноздравственим установама, могу да се добију рецепти само за два месеца терапије.

Грип је само врх леденог брега терета који носи војно здравство.

Од када хара ковид 19, дакле од средине марта ове године, поремећени су, понегде и прекинути, токови редовних здравствених услуга. То нарочито тешко пада хроничним болесницима, који не остварују редовне контроле јер им се оне стално одлажу. Такође се одлажу преко потребне операције, чиме се здравствено стање појединих војних осигураника стално погоршава. Људи су све нервознији и незадовољнији. Разумеју ситуацију, али болести траже збрињавање.

На лествици животних потреба сваке особе, посебно оних временских, здравље је на највишој коти. Уосталом, наш народ често, нарочито када говори о плановима и будућности, понавља: „Само здравља Боже дај“. Када је тај услов испуњен, све је лакше, нарочито се то односи на физичке и интелектуалне напоре. Савремена цивилизација стога највише пажње посвећује здравственој заштити, инсистирајући на благовременим прегледима и периодичном утврђивању здравственог стања и способности становника. Животна мудрост „Боље је спречити, него лечити“ у развијеним земљама је преточена у строге законске одредбе. Наиме, ако се неко оглуши на позиве да провери своје здравље, а онда оболи, упркос здравственом осигурању, мораће већим делом да поднесе финансијске трошкове болничког лечења, који нису мали. Седмодневно лечење једног Београђанина који је туристички отпутовао за Беч и тамо доживео упалу плућа, коштала га је чак 14.000 евра.

Последњих година све је више примедби војних пензионера на услуге војног здравства. Многи од њих, да би документовали незадовољство, долазе у историје Удружења, јадајући се нашем лекару. Широко је списак примедби које су исказали, а на седницама Главног одбора УВПС једна од тачака дневног реда често буде управо војно здравство. Данас се војно здравство сучељава са великим бројем проблема. Многи од њих реше се, како се то обично каже, у ходу. За регулисање неких, потребни су озбиљнији захвати. Међутим, има и оних једноставније природе који лако могу да се превазиђу, а не решавају се.

Ивео, док завршавамо ове ретке добијемо званичну потврду да је у систему војног здравства отпочело вакцинисање осигураника животне доби од 18 до 65 година. За оне старије, како нам је речено, чека се пристизање четворовалентне вакцине. А када ће то бити, не зна се!

На здравље!

Звонимир ПЕШИЋ

Одликовања заслужнима поводом Дана примирја

ХЕРОЈИ ОВОГ ВРЕМЕНА

Председник Александар Вучић на свечаности доделе одликовања и медаља

Председник Републике Србије Александар Вучић је, поводом Дана примирја у Великом рату, доделио одликовања заслужним појединцима и институцијама који су се истакли током борбе на сузбијању заразне болести ковид-19, као и појединцима који су спасавајући туђе животе ризиковали своје. Председник Вучић тим поводом је поручио да су они својим радом, чашћу и одговорношћу заслужили да постају пример свима нама.

На листи добитника одликовања је 101 име, али су их епидемиолошке мере заштите спречиле да се тим поводом сви окупе на једном месту, већ ће им председник уручити ордење када епидемиолошка ситуација то дозволи.

Из редова припадника Министарства одбране и Војске Србије добитници одликовања и медаља су:

-Јелесије Д. Радивојевић, бригадни генерал – Орден белог орла са мачевима трећег степена;

-Радивоје Р. Анђелковић, пуковник– Орден белог орла са мачевима трећег степена;

-Драган Б. Коруга, пуковник – Орден заслуга за одбрану и безбедност трећег степена;

-др сци. мед Угљеша Јовичић, генерал-мајор - Војномедицинска академија– златна медаља за заслуге;

-доц. др Иво Удовичић, пуковник - Војномедицински центар Карабурма– златна медаља за заслуге;

-Борислав Н. Крњајић, потпуковник - Сребрна медаља за храброст „Милош Обилић“;

-Тома А. Зорзић, капетан - Сребрна медаља за храброст „Милош Обилић“;

-Срђан А. Лазић, пуковник – сребрна медаља за заслуге;

-Петар Ж. Ђурчић, пуковник– сребрна медаља за заслуге;

-Милан С. Младеновић, потпуковник– сребрна медаља за заслуге;

-Милан М. Јовановић, потпуковник– сребрна медаља за заслуге;

-Негован Д. Иванковић, потпуковник– сребрна медаља за заслуге;

-Момчило Ј. Марић, заставник прве класе– сребрна медаља за заслуге;

-Мирослав М. Љиљак, заставник– сребрна медаља за заслуге;

-Горан Р. Петровић, заставник– сребрна медаља за заслуге;

-Јовица Ј. Дељанин, заставник– сребрна медаља за заслуге;

-Далиборка Радишић – Војномедицински центар Карабурма– сребрна медаља за заслуге;

-Зоран Т. Смиљковић, потпуковника – сребрна медаља за ревносну службу;

-Небојша Апостоловић, припадник Министарства унутрашњих послова - Орден заслуга за одбрану и безбедност трећег степена;

-Павле Гавура - сребрна медаља за заслуге;

-Немања Држаић – сребрна медаља за заслуге;

-Нико Давид – сребрна медаља за заслуге;

-Лазар Ереш – сребрна медаља за заслуге;

-Ненад Јанковић – сребрна медаља за заслуге.

Међу одликованима су и они којима је одликовање припало постхумно, међу којима је и доктор Миодраг Лазић. Њега је за одликовање предложио Председник Удружења

војних пензионера Србије Љубомир Драгањац.

У предлогу је, између осталог, наведено: „Доктор Миодраг Лазић, директор Ургентног центра Клиничког центра у Нишу, по свему што је за живота чинио, представља пример за углед лекарима и уопште становништву наше земље, па и шире. Истицао се по изразитим особинама човечности и патриотизма. По свему судећи достигао је највише стручне коте у области ратне хирургије. Поникао је у породици изузетног официра који је часно, веома стручно и честито радом испунио своју каријеру и достојанствено стекао пензију. Његов отац је, по пензионисању, био оснивач и први председник нишке организације Удружења војних пензионера Србије.

Доктор Лазић је први, а по многим и најпознатији ратни хирург и ортопед - добровољац на ратиштима у Босни и Херцеговини и Републици Српској, у периоду од августа 1991. до фебруара 1996. године. Био је изузетно поштован и омилан лекар. Патриота какав се ретко рађа, као добровољац почетком августа 1991. године затражио је и добио од руководства Хируршке клинике нишке Градске болнице неплаћено одсуство и запутио се у Републику Српску Крајину, на ратиште...

Др Лазић је био иницијатор за формирање и један од оснивача велике ратне болнице „Жица“ у Блажују код Сарајева, на самој линији фронта. У овој болници, као једини хирург на подручју Српског Сарајева, провео је пуне три и по године. Радећи буквално даноноћно све до фебруара 1996. године, др Миодраг Миша Лазић остаје заувек запамћен као хирург и ортопед који је током четрдесетак месеци вођења ратне болнице обавио око четири хиљаде тешких и компликованих операција рањених бораца ВСРС и цивила у тоталној анестезији и још више од 8.000 хируршких захвата друге врсте.

Реч је о човеку који је часно, храбро и поносно, раме уз раме, на првим линијама фронта, стајао крај српске војске, у свим ратовима који су задесили нашу земљу и наш народ.

Био је човек, лекар, војничина који је спасао више од хиљаду живота на бојишту, оперишући и по три војника истовремено, радећи у ратној болници, на пољу и по 36 сати без престанка... Доктор Лазић је голим рукама, стискајући га, оживео срце ратника у источном Сарајеву, које и данас куца.

Он је са својим, српским народом, безброј пута победио...

Вирусом корона др Лазић инфициран је на радном месту, у Ургентном центру КЦ Ниш и одмах пошто је тестом утврђено да је позитивни, збринут је на једној од клиника центра. Борио се до последњег даха, али му, нажалост, спаса није било.

Својим делима и деловањем, доктор Лазић је надвисио и Хипократову заклетву. Током рада на ратишту оперисао је и леčio и непријатељске војнике. Његова хуманост није имала граница. Смрћу доктора Лазића Србија је изгубила изузетног лекара и хуманисту. Стицајем околности само два месеца делила су га од пензије.

Уз Лазићево име и презиме најбоље пристаје одредница народни лекар. Одиста је био и остао човек из народа и народни исцелитељ са дипломом медицинског факултета и специјализацијом хирурга“.

Отпочела вакцинација
војних осигураника против
грипа

СТАРИЈИ У ДРУГОМ ПЛАНУ

Како смо обавештени из званичних извора војноздравствене установе су отпочеле вакцинацију осигураника против грипа. Вакцина је домаће производње и даје се само осигураницима узраста од 18 до 65 година.

Очекује се да наредних дана стигну четворвалентне вакцине, којима ће се вакцинисати осигураници старији од 65 година.

Свечаност у селу Поточић

СПОМЕНИХ ЈУНАЦИМА ИЗ ТРИ РАТА

У селу Поточић, надомак Прокупља 31. октобра откривен је велелепни споменик са спомен-чесмом посвећен погинулим и интернираним браниоцима Србије из тог места од 1912. до 1999. године. Свечаности су присуствовали командант Копнене војске ВС генерал-потпуковник Милосав Симовић са сарадницима, председник СУБНОР-а Србије генерал-мајор у пензији Видосав Ковачевић, члан Председништва СУБНОР-а Србије пуковник у пензији пилот Зоран Јаковљевић и координатор СУБНОР-а Србије за Нишавски округ пуковник у пензији Анђелко Милићевић, затим заменик градоначелника Прокупља Дејан Тонић, већник за културу Милица Ерић, представници Српске православне цркве који су осветљали спомен – чесму, потомци ратника, делегације бројних удружења грађана и мештани села Поточић.

Споменик су свечано открили генерал-потпуковник Милосав Симовић, генерал-мајор у пензији Видосав Ковачевић, заменик градоначелника Дејан Тонић, заменик председника Месне заједнице Поточић Андрија Микић и иницијатор за подизање тог меморијала и ктитор Ратомир Тимотијевић Тим, који је раније био мештанин, а данас живи у Београду.

Делегације Копнене војске ВС са генерал-потпуковником Милосавом Симовићем најпре је одала пошту свим погинулим мештанима села Поточић током ратова у 20. веку. Потом су венце на новооткривени споменик у црвеном мрамору који симболизује пролиvenu крв за слободу отаџбине положили делегације СУБНОР-а Србије, града Прокупља. Савеза потомака ратника Србије од 1912. До 1920. године, СУБНОР-а Прокупља, Месне заједнице Поточић, Удружења *Гвоздени пук* из Игришта, и породице ктитора Ратомира Тимотијевића.

Присутнима се обратио заменик градоначелника Града Прокупља Дејан Тонић:

– Велика је част бити овде, међу житељима села Поточић који чувају славно име и дело својих предака. Овај дан симболизује бескрајно родољубље, храброст и јунаштво, решеност на сопствену жртву зарад слободе домовине и народа. Нама из локалне самоуправе посебно задовољство представља сарадња са вама, који сте покренули иницијативу и вредно радите на унапређењу свог завичаја, али и на чувању сећања на оне, који су животе положили на олтар отаџбине. У славну историју Топлице уписана су имена житеља Поточића, који су се борили за слободу свог потомства и целе Србије од 1912. до последњег рата 1999. године. Ова спомен-чесма настала је као симбол решености потомака славних бораца из Поточића, да сачувају сећање на своје претке. Овде су уписана имена ваших комшија, рођака... Захвалност припада свима вама из Поточића што не заборављате, али посебно издвајамо Ратомира Тимотијевића Тима, који никада не заборавља на своје Топличане и помаже целој Топлици. Још једном му се захваљујемо за донацију коју је дао за изградњу спомен – парка јуна-

цима Гвозденог пука у Прокупљу. Вечна слава јунацима и хвала свима, истакао је Тонић.

Председник СУБНОР-а Србије Видосав Ковачевић је, између осталог, рекао:

– Дошли смо да се заједно са вама покло-

Тренутак непосредно пред откривање споменика

нима сенима и делима наших предака, наших бораца који положише своје животе на олтар отаџбине. Велику захвалност дугујемо нашем домаћину Ратомиру Тимотијевићу. Срећа је да имамо оваквих људи у Србији. Хвала њему и његовој породици. Дошао сам овде у крај Југ Богдана и девет Југовића, Косанчић Ивана и Топлице Милана, у крај прослављеног и јединог Гвозденог пука, у крај где су многи борци погинули борити се против фашизма. У ратовима деведе-

сетих година много је бораца било из овог краја, а нарочито током одбране и отпора агресији НАТО-а.

Житељи села Поточић су показали својим масовним присуством колико подржавају и поштују Ратомира Тимотијевића, а он је на свечаности рекао:

– На спомен-чесми налази се 119 имена наших јунака који су дали животе за отаџбину или су интернирани. Желео сам да се то овековечи и да се поносе и будућа поколења, када прођу поред овог споменика, да се сете ко су им били преци.

На црвеном граниту урезани су стихови, написани за ову прилику, пуковника у пен-

зији Станоја Јовановића (аутора култне песме „Волимо те Отаџбино наша“) који гласе:

„Клањамо се сенима храбрих, пркосу смрти и тешких рана, загледаних у Мајку Србију од Цера до Крфа и Кајмачлана.“

Заменик председника МЗ Андрија Микић је казао да Поточић није велико село ни по пространству ни по броју људи који живе у њему, али да све то надилази број храбрих, када би се надвила каква опасност, који су бранили отаџбину. Готово да нема фамилије која није изгубила неког свог члана. Многи су смртно страдали, били рањени или интернирани. Напоменуо је да се мештани клањају сенима људи који су то заслужили.

Чедомир Ристић који је на основу скица добијених од Тимотијевића уобличио пројекат рекао је:

– Веома је ретка појава човека са мисаоном идејом да се на достојанствен начин одужимо палима за слободу. Тимотијевић је иницирао да се на постојећу чесму надгради споменик (чесму је 1938. године саградио његов деда по мајци Војислав Милојевић, народни посланик у Скупштини Моравске бановине). Постојећа чесма је у троугластој форми. Зуб времена и људска немарност учинили су да она пресахне. У пројектном задатку је био захтев да се на чесму надгради споменик са иконом Светог Јована и крст. Био је то веома захтеван задатак. Црвене гранитне плоче симболизују пролиvenu крв за слободу отаџбине. На њима изгравиран грб Краљевине Србије, затим звезда петокрака и биљка Српска рамонда. Плоче имају профил метка, истакао је Ристић.

Програм је надахнуто водио уметник Срђан Живковић, који је казивао стихове песама „Плава гробница“ и „Крвава бајка“.

3. Пешић

Телеграм саучешћа Синоду Српске православне цркве

ТИХИ ЧОВЕК ЈЕВАНЂЕЉА

Председник УВПС Љубомир Драгањац упутио је Синоду Српске православне цркве телеграм саучешћа следеће садржине:

„Поводом упокојења Његове Светости патријарха српског господина Иринеја, у име Удружења војних пензионера Србије и у своје лично, упућујем вам најдубље саучешће.“

Читав свој живот блаженопочивши патријарх посветио је своме народу и Цркви. Памтићемо га по бескомпромисној борби за опстанак српског народа, за очување Косова и Метохије у оквиру Србије и за јединство Српске православне цркве и православља. Одлази тихи човек јеванђеља. Недостајаће нам патријархова мудрост, далековидост и смерност.

У Крушевцу обележен Дан примирја у Првом светском рату

ДА МИР ВЛАДА ВЕЧНО

Поводом Дана примирја у Првом светском рату, који се обележава као државни празник Републике Србије, на спомен-обележје стрељаним и вешаним родољубима града Крушевца, у касарни „Цар Лазар“, 11. новембра положени су венци и цвеће.

Свечаност је реализована у организацији Команде гарнизона Крушевца.

У име Команде гарнизона венац је положила делегација са пуковником Радетом Рњаковићем на челу, а у име града Крушевца венац су положили градоначелница Јасмина Палуровић и председник Скупштине града Предраг Вукићевић.

Венце су положили и начелник Расинског управног округа Бранислав Весић, делегације СУБНОР-а, ОРВС, Удружења за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, Удружења ратних војних инвалида, и Кола српских сестара.

Делегацију Удружења војних пензионера Крушевца чинили су председник Душан Самарчић и секретар ГрОд Горан Мишковић.

Командант Гарнизона Крушевац пуковник Раде Рњаковић подсетио је присутне о важности тог дана:

„У Србији и свету се Дан примирја обележава у знак сећања на 11. новембар 1918. године, када су силе Антанте потписале примирје са Немачком и тиме окончале Први светски рат. Примирје у Првом светском рату је потписано је у шуми код француског града Компјења, у специјалном вагону маршала Фердинанда Фоша, и било је на снази све до закључења коначног мировног споразума у Версају, 28. јуна 1919. године. Србија је у великом рату изгубила око 1,2 милиона становника (што војника, што цивила) и имала огромна ратна разарања земље“, рекао је пуковник Рњаковић.

Свечаност су пропратиле све локалне телевизије.

Мр А. Симоновски

Делегација Команде гарнизона Крушевца...

и делегација ГрОд УВП

Свечана седница поводом 27-годишњице УВП Земун

ПРЕЛАЗНИ ПЕХАР У ЗЕМУН ПОЉУ

У просторијама УВПС у Земуну 26. октобра одржана је свечана седница поводом 27 година постојања и рада организације у тој градској општини. На скуп је позван крајње рестриктиван број чланова, а све је протекло уз строге противепидемијске мере.

Окупили смо се да обележимо 27-годишњицу нашег постојања, а то је било 25. октобра 1993. године. Сврстали смо се у три прве организације УВПС. Основани смо као добровољна, невладина, социјално-хуманитарна, патриотска, нестраначка организација, ради остваривања и унапређења социјалног статуса војних пензионера, здравственог и социјалног осигурања и стамбеног обезбеђења. У години која је на измаку, одржали смо пет седница ОпОд, на којима смо разматрали програмске задатке, текућу проблематику, иницијативе за побољшање стандарда и живота корисника војне пензије. На дневном реду била су следећа питања: подношење информације са седнице Главног одбора УВПС, брига о болесним члановима

КВП, формулисање предлога за доделу признања, формирање комисија (за сређивање архиве, попис инвентара итд). Редовна седница Скупштине није одржана због пандемије корона вируса, истакао је председник земунских војних пензионера Славко Дошеновић.

У погледу здравствене заштите, како је речено, ВМЦ Нови Београд је радио у веома отежаним условима, па ни услуге нису биле одговарајуће, од-

носно као у време пре епидемије.

За откуп стана по повољним условима из земунске организације се пријавило 12 чланова

Интерно гласило „Војни ветеран“, написано је у припремљеном извештају, непревазиђени је хроничар пензионерске популације. Укупно је претплаћено 76 чланова на тај лист, а имајући на уму сајт УВПС и друге медије, цени се да су чланови добро информисани.

Заједно са сродним удружењима организовани су излети у Велику Плану, обилазак манастира Копорин, а и посета Радовањском лугу. Такође је организован и излет до Мионице, у

склопу којег је учињена посета манастиру Боговађа и излетишту Дивчибаре.

Речи захвалности посебно су упућене председнику УВПС Љубомиру Драгању, на изузетном залагању код државних и других органа на остваривању права КВП. Похваљен је Извршни одбор Главног одбора УВПС, који је био од помоћи увек када је то требало земунској организацији.

У извештају је још речено да је од последње седнице Скупштине одржане пет седнице ОпОд, од тога четири телефонским путем. Општинска организација броји око 1.250 чланова. Више од 60 одсто пензионера је старије од 70 година.

У организацију је примљено 18 чланова, њих шест је иступило из редова, док су се три члана одселила.

Социјало-хуманитарну помоћ добило је 17 чланова у износу од 502.200,00 динара.

На седници је предат прелазни пехар најуспешнијој месној организацији. Овога пута за најбољу је проглашена Месна организација „Горња варош“ која делује у Земун Пољу.

Додељене су укупно три захвалнице, десет чланова је награђено књигом, а њих 20 за успешан рад добило је пригодни поклон.

Т. Митушев

Како се показало, прелазни пехар је изванредан мотив за рад

Важне чињенице у вези са
усклађивањем пензија за 4,21 одсто

ОСНАЖЕНЕ НАДЕ

У судским процесима које воде војни пензионери у вези са усклађивањем месечних припадности, после поновљене пресуде основних судова, с обзиром на чињеницу да су се жалили и Републички фонд ПИО и корисници војне пензије (пресудом би остварили само право на увећање у последње три године), предстоји изјашњавање Вишег суда

Ових дана поново се подигла бура око могућности да се оствари право на повећање војних пензија за 4,21 одсто. Близу 200 корисника војне пензије поднело је тужбу, захтевајући да се исплати тај закинути део пензије, а позивајући се на дискриминацију у односу на цивилне пензионере. Наводимо неке од чињеница које могу да допринесу остваривању тог права.

Затечени корисници војних пензија у 2007. години стекли су право на друго редовно усклађивање, по члану 261. Закона о Војсци Југославије од 4,21%, са 1. септембром 2007. године, када је донета Одлука министра одбране инт. бр.3614-6 од 31. августа 2007.године, о повећању новчане вредности бода за плате професионалних војних лица, на 9,40 динара, сходно Уредби о платама.

Ступањем на снагу Закона о Војсци Србије 1. јануара 2008.године, одредбом члана 190. прописано је: „Војни осигуранци који су до дана ступања на снагу овог Закона остварили права из ПИО, настављају да користе та права по Закону по којем су их остварили!”

Уставни суд праведно

То право којим је остварено друго редовно законско усклађивање у 2007. години требало је да буде реализовано почев од 1. јануара 2008. године.

Одлуком Уставног суда Р. Србије Уж.8405/2013 од 4. децембра 2013. године (Никола Кнежевић из Београда против Управног суда) јасно је прецизирано: „да су војне пензије у 2008. години морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини, као и пензије корисника у осигурању запослених“. Према Закону о Уставном суду, све одлуке

Уставног суда су извршне и обавезујуће.

То право је војним пензионерима ускраћено Закључком Владе Р. Србије 05.бр.181-11689/2015 од 30.октобра 2015.године, који је од стране Уставног суда Р. Србије ИУо бр. 317/15 од 1. децембра 2016. године оцењен је да нема карактер општег правног акта (већ је акт техничког спроводљивог карактера).

Да се ради о очигледној дискриминацији и наношењу штете имовини (пензија је лично имовинско право) војних пензионера у 2008. години види се из чињенице да је током те године збир признатих и исплаћених усклађивања цивилних пензија био 18.47%, док је збир признатих и исплаћених усклађивања војних пензија био 14.26%, значи мање за 4,21%.

За озбиљно је преиспитивање да ли је дошло до повреде члана 1. Додатног протокола I уз Европску конвенцију о основним људским правима и слободама и у вези са чланом 14. исте конвенције. Европски суд за људска права се у предметима *Rekveny v. Мађарска* и *Van der Mussele v. Белгија* изјаснио о дискриминацији једне професије, категорије грађана.

О тој дискриминацији војних пензионера у току је поступак, по тужби 174 војна пензионера, пред Вишим и Апе-

лационим судом у Београду у предмету Гж. 3799/2020.

У парничном поступку, пред редовним судовима у Србији, води се сада више стотина предмета по тужби војних пензионера. Овом приликом истичемо да су, након одбијања, а по жалбама војних пензионера, тужбе усвојене и решењем Вишег суда у Неготину Гж.382/19 од 27.12.2019. године и решењем Вишег суда у Суботици Гж.687/17 од 08.120.2019.године, тако што су враћене на поновни поступак.

У поновном поступку Први основни суд у Београду пресудом од 29. јула 2020. године усвојио је тужбу војног пензионера и признао разлику од 4,21%, почев од 1. фебруара 2014. године (три године од подношења тужбе).

У другом предмету, у поновном поступку, Основни суд у Суботици, судска јединица Бачка Топола, пресудом П. 1147/2019-44 од 24. јуна 2020. године, усвојио је тужбу војног пензионера и признао разлику од 4,21% војном пензионеру почев од 1. фебруара 2014. године (три године од подношења тужбе).

Дуг пут до остварења права

Основни суд у Нишу је пресудом П. 6266/18 од 5. 2. 2019. године, усвојио је тужбу војног пензионера и признао разлику од 4,21%, почев од новембра 2015. године (три године од подношења тужбе).

Са проблемом умањивања пензија, као имовинског личног права, кршења достигнутог нивоа социјалних права из Устава Републике Србије, пред Европским судом у Стразбуру из Србије је више десетина представки против Србије, у вези са умањивањем пензија у периоду новембар 2014. године до новембра 2018. године, међу којима су представке пензионера из Србије.

Занимљиво је да је Државни савет Грчке (највиши Управни Суд у земљи) пресудама ОI 1439/2020, 1440/2020, 1442/2020, 1441/2020 и 1443/2020 од 14. јула 2020.године, утврдио да је умањивање њихових пензија за период од 2012. до 2015. године и до 12. маја 2016. године, било супротно Уставу и члану 1. Првог додатног протокола уз Европску конвенцију о људским правима (и додао да правну заштиту имају она лица која су улагала правне лекове).

У судским процесима које воде војни пензионери у вези са усклађивањем месечних припадности за 4,21 одсто, после поновљене пресуде основних судова, с обзиром на чињеницу да су се жалили и Републички фонд ПИО и корисници војне пензије (пресудом би остварили само право на увећање у последње три године), предстоји изјашњавање Вишег суда. После изјашњавања Вишег суда ситуација ће постати јаснија. Уколико Виши суд стане на страну војних пензионера, да би се право остварило од 2007. године, биће потребно да се захтев решава посредством Управног суда, што је дуг процес.

Са свечаног скупа у Дому ВС у Нишу

Обележен Дан Копнене војске и Дан пешадије

СЛЕДБЕНИЦИ ЈУНАКА СА КОЛУБАРЕ

У гарнизонима и гарнизонским местима широм земље обележен је 16. новембар — Дан вида Копнене војске и Дан рода пешадије, који се обележава у спомен на дан када је, 1914. године, почела једна од најзначајнијих битка у Првом светском рату, Колубарска битка.

Поводом празника, положени су венци на Тргу краља Александра Ујединитеља у Нишу, а уприличен је и свечани скуп у нишком Дому Војске Србије, на коме су прочитане честитке и уручене награде и признања

најбољим појединцима.

Командант Копнене војске генерал-потпуковник Милосав Симовић се у свом обраћању осврнуо на постигнуте резултате у обучености, опремању и борби против ковида 19 и одао признање свим припадницима на несечичном залагању и посвећености Војсци Србије.

Припадници Копнене војске су обележили и крсну славу Ђурђиц, а празници су обележени уз поштовање прописаних мера за сузбијање и спречавање ширења заразне болести ковид 19.

Телефонска седница Градског одбора УВПС Ниш

РАЗМОТРЕНА ЕПИДЕМИОШКА СИТУАЦИЈА

Због актуелне ситуације изазване вирусом КОВИД-19, Градски одбор УВПС Ниш одржао је своју 14. седницу, путем телефона. На тој седници чланови Градског одбора су обавештени о тренутној ситуацији, везаној за епидемију.

Констатовано је да је веома мали број чланова УВПС Ниш инфицирано вирусом. Чланови ГрОд УВПС Ниш су упознати, шта све чини руководство УВПС како би што пре добили вакцину против сезонског грипа, решили проблеме око лечења војних пензионера, јер војне здравствене установе раде у тешким условима проузрокованим пандемијом и осталом проблематиком.

На седници је одлучено да се доделе стимулативне мере за све чланове ГрОд УВПС Ниш, и да се наруче календари и честитке.

З. Јашовић

Капацитети установа социјалне заштите

ДРЖАВНИ И ПРИВАТНИ ЦЕНТРИ

Укупан број установа социјалне заштите чији је оснивач Република Србија и АП Војводина износи 74, са капацитетом од 14.512 корисника. Од тога је: 56 Установа за одрасле и старије (9 домских одељења при центрима за социјални рад, 23 геронтолошких центара, 7 домова за смештај одраслих и старих, 3 установе за смештај особа са инвалидитетом и 14 установа за смештај особа са менталним и интелектуалним

тешкоћама) и 18 домова за децу и младе (10 домова за децу и младе без родитељског старања, 3 завода за васпитање деце и омладине и 5 установа за децу и младе са сметњама у развоју).

Укупан број приватних пружалаца услуге социјалне заштите домски смештај одраслих и старијих на територији Републике Србије износи 236, са капацитетом од 8.769 корисника.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у октобру 2020. године

У НЕВОЉИ ПОМОЋ КОЛЕГА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 5. новембра 2020. године, размотрио захтеве достављене у октобру 2020. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1.

Правилника:

ОпОр Ниш ЉС: 32.000,00 – по члану 12.484,70 динара;
ОпОр Зајечар МГ: 32.000,00 – по члану 13.116,89 динара;
ОпОр Нови Београд УВ: 32.000,00 – по члану 15.422,08 динара;
ОпОр Нови Сад ДГ: 32.000,00 – по члану 10.398,72 динара;
ОпОр Чачак ПВ: 32.000,00 – по члану 10.667,40 динара;
ОпОр Зајечар ДМ: 28.000,00 – по члану 16.182,60 динара;
ОпОр Ђуприја МП: 32.000,00 – по члану 11.957,27 динара;
ОпОр Нови Београд ОС: 36.000,00 – по члану 11.189,40 динара;
ОпОр Стара Пазова КГ: 32.000,00 – по члану 12.484,70 динара;
ОпОр Пирот МС: 32.000,00 – по члану 8.666,70 динара;
ОпОр Крушевац ЈР: 28.000,00 – по члану 10.050,00 динара;
ОпОр Нови Сад РД: 28.000,00 – по члану 12.484,70 динара;
ОпОр Крагујевац АР: 32.000,00 – по члану 14.875,63 динара;
ОпОр Смедерево РД: 32.000,00 – по члану 8.359,63 динара;
ОпОр Прокупље ЈБ: 36.000,00 – по члану 15.732,42 динара;
ОпОр Лесковац НЈ: 24.000,00 – по члану 11.192,05 динара;

Б) Здравствено збрињавање:

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2.

Правилника, без ограничења по издржаваном члану

ОпОр Земун РН: 15.000,00 –
ОпОр Краљево МТ: 20.000,00 –
ОпОр Нови Београд МЂ: 20.000,00 –
ОпОр Прокупље РЉ: 15.000,00 –
ОпОр Смедерево МА: 15.000,00 –
ОпОр Прокупље ЂВ: 20.000,00 –
ОпОр Пожега РМ: 30.000,00 –
ОпОр Нови Сад СМ: 15.000,00 –
ОпОр Краљево ПБ: 30.000,00 –
ОпОр Крушевац ПИ: 25.000,00 –
ОпОр Крагујевац СЗ: 30.000,00 –
ОпОр Вршац ПМ: 20.000,00 –
ОпОр Ђуприја МЈ: 25.000,00 –

Ц) На основу члана 4. став 2 и одлуке председника УВПС:

ОпОр Краљево СР: 35.000,00 –
ОпОр Чачак ОМ: 35.000,00 –
ОпОр Ваљево ВС: 35.000,00 –
ОпОр Ужице МГ: 35.000,00 –
ОпОр Нови Београд КМ: 35.000,00 –
ОпОр Ваљево ТС: 35.000,00 –
ОпОр Краљево ПД: 35.000,00 –
ОпОр Нови Београд ЛД: 35.000,00 –
ОпОр Крушевац МЗ: 35.000,00 –
ОпОр Земун ПЖ: 35.000,00 –

Новчана средства ће се уплатити на текуће рачуне 6. новембра 2020. године.

Захтеви који буду достављени од 1. новембра до 30. новембра 2020. године биће решавани почетком децембра 2020. године.

Извршни одбор

Покренут нови портал

ШТА ЈЕ СВЕ БЕСПЛАТНО

Канцеларија за ИТ и е Управу је покренула Портал digitalnasolidarnost.gov.rs на ком ће моћи да се поставе информације о свим бесплатним

платформама, алатима за учење и рад од куће, бесплатним књигама, курсевима, филмовима, музици, телевизијском и културном садржају за време трајања пандемије COVID-19.

Верујемо да је солидарност у оваквим ситуацијама кључна и да само заједно можемо и морамо да будемо боље и одговорније друштво.

Опште је опредељење највећег број чланова УВПС да је наше Удружење оправдало своје постојање у вези са заштитом права и интереса војних пензионера – чланова и оних који нису укључени у рад Удружења.

Удружење је формирано 16. септембра 1993. године, у тешком времену за нашу државу, целокупан народ, све пензионере, па и носиоце војних пензија. Приликом оснивања Удружења, војни пензионери су се масовно одазвали учлањивању. Очекивања војних пензионера била су велика. Остварено је доста, али не и довољно. У последњих неколико година, заустављен је процес доношења одлука државних органа, на штету статусног и материјалног положаја војних пензионера. Захваљујући УВПС сачувано је војно здравство и здравствено обезбеђење војних пензионера, остварена је исплата различитих дуговања према војним пензионерима, али није сачуван фонд за СОВО (пензијско и инвалидско осигурање прешли у Републички фонд ПИО), што је и даље највећи захтев војних пензионера према органима државне власти.

Животни услови и стање у друштву се непрекидно мењају, нажалост не увек и на боље, а војни пензионери су све старије животне доби и све су осетљивији на проблеме. Верујемо да ће огромна већина војних пензионера до краја бити верна својем Удружењу. Управо због тога, пред органима УВПС су и обавезе да се организациона структура стално, у одговарајућим циклусима, прилагођава променама животних услова и повећања животне доби чланства. Промене су пожељне, рекао бих и нужне, а све у складу са већ донесеним одлукама Главног одбора УВПС, на јединствен начин и на свим нивоима организационе структуре - од месне организације (месног одбора) до Републичке организације (Главног одбора УВПС).

Веома инспиративне предлоге, недавно је у *Војном ветерану* изнео Божићар Бабић, председник Општинске организације УВПС Нови Београд и члан Главног одбора УВПС. Важност Бабићевих ставова је тим већа што је општинска организација коју он предводи већ спровела велики број врло корисних и успешних промена у организовању рада – смањење броја месних организација од 15 на 11 и, конечно, са 11 на девет, чиме је уједначен број чланова по месним организацијама и обезбеђени услови за кадровско освежење, посебно са председницима и потпредседницима, па и члановима месних одбора. Ако се у нечему може замерити Бабићевим ставовима, онда је то што је, вероватно, намерно или случајно, остао недоречен у предлозима прилагођавања рада, посебно на вишим нивоима организовања УВПС.

Као члан Месне организације УВПС Божанијска Коса и редовни учесник у раду Месног одбора, Општинског одбора Нови Београд и члан Главног одбора, сматрам да је прави тренутак за, како то Бабић каже, прилагођавање рада новим условима, наравно на свим нивоима организацијске структуре.

На нивоима месног организовања било би потребно заменити дугогодишње председнике месних одбора јер ће, у противном они и ненамерно постати сметња у даљем раду те организације коју предводе више година, у више узастопних мандата.

Доградња УВПС на таласима стечених искустава

ИСТОВЕТНИ ПРИНЦИПИ НА СВИМ НИВОИМА

После више од четврт века постојања и успешног рада организације која окупља кориснике војних пензија, треба подвући црту, анализирати достигнути степен развоја и одредити одрживи ток и след даљег напредовања Удружења, како би били испуњени визија и мисија УВПС

Њихово искуство би требало искористити у раду Општинских одбора, где их треба кооптирати или изабрати. Слични процеси могли би бити и на нивоу општинских одбора.

Улогу председника и посебно потпредседника, на свим нивоима, треба јаче истаћи, из неколико разлога – обезбеђење континуитета у раду органа и организација Удружења; растерећење председника и сазнање да поред себе има потпредседника који га у сваком тренутку може заменити. Пожељно би било да је оспособљено још неколико чланова одбора, који могу заменити обојицу. Код нас у Месном одбору Божанијска Коса, у још неколико организација и у Општинском одбору УВПС Нови Београд обезбеђена је оваква кадровска могућност.

Оваква решења дају нам за право да слично предлажемо и осталим општинским одборима, а било би добро да такав приступ има и Главни одбор.

Сведоци смо да са седница Главног одбора УВПС одсуствују једни те исти чланови руководства, па би у наредном периоду то требало рашчистити. Пред Статутом УВПС су сви једнаки.

Било би корисно да у месецима који следе размотримо и неке статутарне одредбе. У овој години смо, због проблема узрокованих епидемијом корона вируса, били објективно спречени да то учинимо.

Прво је питање сврсисходности постоја-

ња Извршног одбора УВПС. Гледано из личног угла, требало би га укинути, тим пре што до сада није ни организован на одговарајући начин. Наиме, састоји се од четири члана, што није довољно нити реално. Било би примереније, ако опстане, да се састоји од минимално 7 до 11 чланова. Овај орган постоји само на нивоу Главног одбора и одступа од јединственог организовања у Удружењу. Сва четворица чланова Извршног одбора, углавном обављају све стручне послове и уједно су представници Удружења у разним телима, комисијама, одборима, чиме се смањује број осталих лица из Удружења, који би могли више и слободније учествовати у раду тих тела. Не спорим потребу ангажовања одређених лица у раду Главног одбора. Мислим да питања из садашње надлежности Извршног одбора може решавати стручна служба Главног одбора УВПС.

Друго важно питање је трајање мандата на свим нивоима организовања. Сматрам да би представници у органима УВПС требали бити бирани искључиво на један мандат, са изузетном могућношћу избора на још две године (пола манданта). С обзиром на просек година старости нашег чланства, овај предлог и не треба посебно образлагати. Познато је и да постоје бројне критике, па и незадовољство чланства, управо због дужине трајања мандата у УВПС.

Др Коста Новаковић

Др Дарко Танасковић, професор
универзитета и дипломата

СВАКОГА ДАНА ЗБОГ КОСОВА ПАТИО

- У времену екстремизма, избегао све крајности
- Био је убеђени човек дијалога, који је истрајно водио

*** Како је патријарх Иринеј доживљавао све што се догађа са Косовом на коме је провео 18 година? Шта је Косово за њега представљало?**

- Увек је истицао да су Косово и Метохија најтежа и најболнија српска рана. Године службе у Призрену сматрао је најдрагоценијим периодом свог истовремено духовног и националног стасавања, кад је дубински упио свест о незаменљивој метафизичкој вертикали косовске димензије српског народног бића. Са друге стране, у духу крилатице почившег патријарха Павла, такође блиско повезаног са Косовом и Метохијом, да су „кога овце, онг и планина“, испољавао је очинску бригу за страдални српски народ на „Косову“ и чинио све што је било у његовој моћи да му се помогне у опстајању, како косовска метафизика не би остала без физичког упоришта. Јер, до недопустивности прекомерно раздвајање онтолошки нераздвајивих, физике и метафизике једна је од најпогубнијих тенденција модерних времена. Патријарх је истински, свакодневно патио због Косова и Метохије.

*** Његови критичари замјерили су му да се мешао у политику и да је био превише близак са актуелном влашћу. Шта ви мислите о томе?**

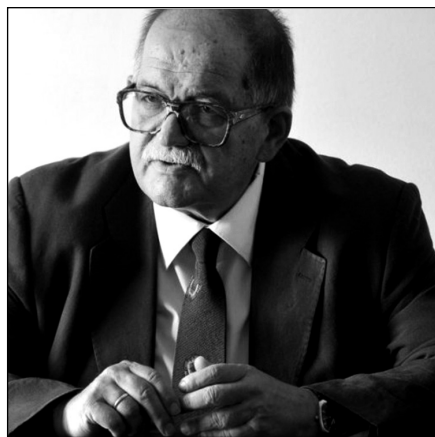
- „Мешање у политику“, „злоупотреба религије у политичке сврхе“... и сличне флоскуле суштински припадају арсеналу „научног атеизма“, а данас се њима поштапају они који су комунистички антиатеизам камуфлирали високим идеалима се-

куларности, грађанске демократије и слободе мишљења. Тзв. одвајање цркве од државе, које у начелу не само да није спорно, већ је и потребно, прагматички наводно либералне, а заправо искључиве савремене антицрквености желе да виде као потпуно одстрањивање било каквог институционалног деловања Цркве из друштвених процеса, при чему је граница између друштвеног и политичког крајње релативна и повлачи се према потребама и намерама. Патријарх Иринеј је држао да и Црква има право да о најзначајнијим питањима живота

УСУД УМЕРЕНИХ ЉУДИ

*** НЕКИ кругови на Западу карактерисали су га као српског националисту и шовинисту...**

- Патријарх Иринеј је био заточник изворног екуменског, васељенства првобитне и неподељене Христове Цркве, али је баш зато јасно и оштро, без длаке на језику, осуђивао понашање оних католика који су спроводили дискриминацију према православнима, тако да је, на пример, у Хрватској, а и у неким срединама на Западу, био окарактерисан као српски националиста на линији великосрпског хегемонизма. Дакле, за једне - екумениста и „паписта“, а за друге - конзервативни и тврдокорни српски шовиниста, усуд је то умерених и уравнотежених људи у временима искључивих и опресивних идеолошких екстремизма и диктата супротстављених сужених свести.

Др Дарко Танасковић

ња, али не одричући се никада косовског завета, светосавске бриге за православно српство и за Србију и хришћанског схватања општељудског братства по створењу.

*** Како се са проблемима борио, како се према њима односио и шта је његов највећи допринос цркви и српском друштву?**

- Начину пастирског и друштвеног деловања патријарха Иринеја, бар како се мени чини, поред урођене људске благодати, скромности и ненаметљивости, својствено је било настојање да се, у временима разних екстремизма, избегну све крајности и да се, без компромиса у погледу оданости темељним начелима Христовог учења и виталним интересима српског народа и свих грађана Србије, у трагању за најбољим могућим решењима, вазда испољавају разумевање савремене реалности и отвореност за договор о свему о чему се са људима може и мора договарати. Био је убеђени човек дијалога, који се, као толики други, није у њега само декларативно и лицемерно заклињао, већ га истрајно водио са свима који су за дијалог били расположени и истински спремни. Па чак и са онима који нису...

За Српску православну цркву, а самим тим и за њене поглаваре, као уосталом и за васцели српски народ, одавно није било лаких и мирних времена, ако их је икада и било. Патријарх Иринеј је наследио патријарха Павла, јединствену, светачку личност која је уживала сасвим посебан углед и љубав, и то не само у цркви и међу верницима.

Сетимо се само његовог величанственог испраћаја! Захтевно је било преузети то високо послање, патријарх Иринеј је то невољно учинио, али и смерно, рационално и доследно наставио истим путем. За разлику од ранијег атеистичког и секуларистичког раздобља неслободе за цркву, када је слика на одређени начин била једноставнија, патријарх Иринеј је предводио СПЦ у деценији прилично хаотичне и противречне слободе, у којима се дух агресивног секуларизма није лако предавао пред здравом и пожељном секуларношћу друштва.

Проф. др Дарко Танасковић који је блиско сарађивао са покојним патријархом Иринејем, овако оцењује период од једне деценије у коме је патријарх Иринеј био на челу СПЦ.

*** Који су били највећи изазови са којима се патријарх Иринеј суочавао?**

- Србија и српски народ и даље су патили и трпели велике притиске због непризнавања независности „Косова“ и неспремности одрицања од колелке наше духовности и државности. На појединим деловима бившег југословенског простора Срби и њихова црква били су објективно дискриминисани и изложени систематском притиску. Било је и унутарцрквених несугласица и трвења, чији су одјаци повремено допирали и до јавности. Највећа заслуга патријарха Иринеја је сама чињеница да је без превеликих оштећења провео СПЦ кроз сва ова и друга искушења, не увек лако и без извесног лута-

Милован Витезовић о патријарху Иринеју

ЗБЛИЖИО НАС СВЕТИ САВА

Пише:

Милован Витезовић, писац

Са патријархом Иринејом зближио ме је Свети Сава. Радио сам сценарије за прве Светосавске академије у Сава центру. Посебан наш заједнички подухват је био добијање сагласности за објављивање књиге „Свети Сава у Руском царском летопису“, за шта је требала и сагласност Владимира Путина, председника Руске Федерације, коју је код нас објавио Завод за уџбенике.

А писање увода за трећу књигу о Његовој светости патријарху српском господину Иринеју била је за мене велика почаст али и стрелња - пише у ауторском тексту за „Новости“ књижевник Милован Витезовић, који је имао прилику да током година боље упозна и сарађује са почившим поглаваром СПЦ.

У уводу за књигу о патријарху Иринеју, објављену на Дан Светог Василија Острошког Чудотворца 2013, Витезовић пише:

- Имао сам част да познајем тројицу српских патријарха у својим достојанствима којима су служили вери и народу у тешким, па и злим временима. Патријарх Герман је, са достојанственом строгашћу, која се могла учинити и гордом, чувао веру и цркву у времену атеистичког једноумља и онарођавања, колико других, највише од Срба понетих у атеистичкој власти, не пристајући ни на каква понижења.

Патријарх Павле је, и изгледом човека коме је цео живот у посту и саобразним поступцима, био сав у аскези. Њом нас је чувао у добу бујања зла које је дошло распадом Југославије. Док су се незаслужене кривице са свих страна сваљивале на Србе, патријарх Павле их је опомињао да остану Господњи људи, који неправде трпе не чинећи их и да се за злом не поведу: „Богу се молимо да оно што нас је снашло не снађе ниједан народ, ниједну државу у свету.“

Патријарх Иринеј се у свој својој непосредности показао у народу српском, враћајући му веру у себе, а тиме и снагу, после ломова које је претуррио преко главе, ломова који су му над главом и које баш претурра и оних који долазе и које ваља прегрмети.

Патријарх Иринеј, кога „све ране рода боле“,

БЛАГОСЛОВ И ПОСВЕТА

Моја књига „С милим Богом - певање са Богом надахнутом децом“ на првој страни има посвету: „Књига излази са благословом Његове светости патријарха српског господина Иринеја“. У њој, каже Витезовић, патријарх је написао:

„Ово су дивни стихови. Имају и осећање и мисао. Ја сам кроз њих поново проживљавао своје детињство. Писац је заиста ухватио детиње искуство. Иринеј.“

Потписујући овај благослов, патријарх Иринеј је са уздахом рекао:

- Колико ли су ми само пута у детињству изговорили „Иди, дете, с милим Богом.“

мисли шта треба да каже. И тако говори, знајући шта не сме да прећути. Само Српска православна црква зна све вековне патње Срба, увек у истрајавању у вери, као јемству свога опстајања. Патријарховим брижним гласом говори Српска православна црква и подсећа да је она стално била са својим верницима, делећи с њима добро и зло, радујући се и малом добру и трпећи велика зла.

У вишедеценијском духовном животу, у разним духовним чиновима, патријарх Иринеј је, кроз исповести многих, спознавао духовна својства свога народа, спознајући притом и себе самог. Његова висока образованост, ерудиција и његов негдашњи духовно-педагошки рад доприноси његовом самопоузданом и тачном обраћању у свакој прилици, да све право каже. То га чини колико великоумним толико и народним патријархом који говори без суздржаности, сигуран да говори истине према којима и дела.

Са свакиим човеком из народа патријарх Иринеј говори као рођак. Тиме истовремено истиче и своје и достојанство и племенитост српског народа. Патријархова благост, разложност и уверљивост упућују на непрекидну бригу којом се СПЦ посвећује својем народу у свим српским земљама, у свим дијецезама и о сваком Србину ма где да се налазио.

Постоје људске особине које ретко иду заједно код једне личности, што код патријарха Иринеја није случај, код њега су у сагласју благост и непопустљивост. Такав не прима кривице српског народа тамо где их нема и где их није било.

Откад је устолочен на пећки патријаршијски трон, мисли Његове светости највише су упућене на питање живота и опстанка српског народа на Косову и Метохији, на темељу СПЦ. Те мисли превладавају сада у свим делањима Светог синода, у патријарховим сусретима са првим православним духовницима света, са представницима других конфесија, са светским дипломатама, са највиђенијим људима науке, уметности, политике. Те мисли су у патријарховим и Синодовим посланицама. Оне су у писмима у којима Његова светост износи ставове СПЦ о политичким одлукама о КиМ. Ма где да су писана, она долазе са пећког патријаршијског трона и поседују светосавску одговорност.

По државном устројству Србије, црква је одвојена од државе. Али није од народа. У тај народ верује патријарх Иринеј, да ће и сада остати веран својој историји, својој култури и својој вери.

„Свесни смо значаја обједињавања Европе и подржавамо учешће Србије, али не по цену одрицања од дела државе, светиња и свога народа“, каже са правом народа патријарх Иринеј, сматрајући да Европа није преча од Србије и додаје нешто што би могло да нам буде и народни, и државни, па и европски завет: „Бранећи Косово и Метохију, светиње којих тамо има као звезда на летњем небу, ми, уверен сам, и данас бранимо највише вредности европске цивилизације.“

Благословите, Ваша светости!

државе и нације каже своју, за политику необавезујућу реч, а посебно је стрепео да би у вези са неким питањима од животног значаја за српство, услед различитости ставова и деловања духовног и политичког вектора, могло доћи до толиког удаљавања које би било неповратно штетно по саборност општесрпског напора да се, рецимо, оствари јединствена стратегија приступа тешком питању Косова и Метохије. Има оних који процењују да је патријарх пред том опасношћу одабрао пут претераног приклањања држави, односно актуелној власти. То је ствар процене и мерила. Оно што је сигурно јесте да је у своје опредељење искрено веровао и да би се оно могло показати као далекосежно мудрије од тоталне конфронтације.

*** Какав је био његов однос према Ватикану и Католичкој цркви?**

- Патријарх Иринеј био је човек дијалога у најширем смислу. На трагу заветног позива патријарха Павла - „Будимо људи“ - у сваком људском бићу видео је пре свега и изнад свега човека, брата, личност чије достојанство, без обзира на све разлике, ваља поштовати. У том смислу, и утолико више, залагао се за дијалог са свим хришћанима, па и са католицима, а самим тим и са Римокатоличком црквом и Светом столицом. То није био никакав дефетистички екуменизам, а још мање издајнички „папизам“, што су му у неким православним круговима замерали.

Љиљана Бегенишић
Извор: Вечерње новости

Додела станова припадницима снага безбедности (Војска Србије, МУП и БИА) по принципу „ко брже укуца податке и пошаље их на одређену електронску адресу, добиће стан, ма који био на листи стамбених интересената“, већ дуго у јавности изазива бурне реакције.

(Не)повлашћена цена

Догодило се у Новом Саду да је девојка која је сама, по повлашћеној цени, откупила трособан стан, а да је петочлана породица која се за стан пријавила електронским путем неколико минута касније – морала да се задовољи једнособним станом. Сви који су закаснили да се пријаве остали су негде у електронском „бубњу“ без утехе, али забринуте да ли ће икада доћи до крова над главом. Незадовољници из редова припадника снага безбедности наводе да, ако неко и доспе у ситуацију да може да бира колики ће стан купити, уколико му се прописима то дозволи, онда би барем разлику у квадратним метрима између припадајућег и жељеног стана требало да плати по важећим тржишним условима. Пракса коју је озваничила Влада Републике Србије учинила је да некоме држава буде мајка, а некоме маћеха.

Према расположивим подацима, нигде у свету „брзи прсти“ нису пресудни квалификатив за добијање стана. Ово што се догађа у Србији прави је хазард, односно чудна лутрија у којој учествују и државни органи. Јер како другачије протумачити чињеницу да се један од стамбених интересената почетком минулог октобра пријавио за кров над главом у Београду чак 1.030 пута. Замислите само колико је рођака или пријатеља тај човек ангажовао да би „пробио“ електронски пут до стана. Па зар то није крунски доказ да је племенита идеја у потпуности обесмишљена. Многи који су наумили да се пријаве за стан жалито су се да дуго нису могли да се улогују на сајт који је примао пријаве, па су, и поред брзих прстију, тако барем за неко време (до идуће поделе) извисили за стан.

Тешка неправда

Иако су постојали јасни критеријуми ко из службе безбедности може до државног стана које је Влада Србије финансијала у Нишу и Врању и Новом Саду, они су (у првом кругу) на крају дељени по брзини, без рангирања, односно по редоследу пријаве која је пристигла на мејл. Док су многи полицајци негодовали, за премијерку Србије Ану Брнабић је то био најбољи и најтранспарентнији начин да се одреди ко ће добити стан, а новинаре је позвала да предложе бољи начин рангирања, писале су „Јужне вести“.

Неправда која се зове чудна подела државних станова траје већ месецима. Службеници у три државна подсистема (ВС, МУП и БИА), навикнути на ред и дисциплину, знајући шта може да се догоди ако се прерано огласе против неправде, гунђали су у куполарима, тако да се нико није обратио јавности, а да ли су пресавили табак и интерно написали службену забелешку – није познато.

„Ми смо омогућили да млађи људи који су тек ступили у брак или имају једно дете могу да шире породице и нисмо хтели да их ограничимо добијањем мањег стана. То је била наша одлука иза које ја стојим, давали смо људима да се определе које станове желе. Отворили смо да се пријаве шаљу

Ко се брже улогује на интернет, добије јефтин стан

Државна станоградња за припаднике службе безбедности

ИЗИГРАНА ПЛЕМЕНИТА ИДЕЈА

Не престају реакције „оштећених“ припадника безбедносних служби због начина поделе скуких станова који се продају под изузетно повољним условима. Бирократски приступ том важном животном питању произвео је голему неправду

Пише:
Звонимир ПЕШИЋ

електронски да би могло да се исконтролише ко се када пријавио и да не би било никаквих махинација“, рекла је премијерка Брнабић у фебруару ове године током посете Топличком округу. Изјавила је да је ово за њу најбоља варијанта и да није било фер да људи долазе и чекају у редовима, а ово је био најтранспарентнији начин.

„Поред тога да су се људи пријавили да су желели трособан стан, а није било више трособних станова, ја не знам за друге примедбе. Нити једну једину критику на саму процедуру доделе станова ја нисам видела. Ви ми слободно предложите ако имате неке паметније критеријуме, ми ћемо бити отворени за прву Б фазу да их применимо“, предложила је премијерка новинару.

Управо полицајци који су конкурисали за стан, како су рекли новинарима, не мисле да је то било транспарентно, јер је пре свега била важна брзина. Сами су читав систем назвали „брзи прсти“. Тако се догодило да они који раде тек неколико година дођу до стана, а они који су у служби и три деценије остану „кратких рукава“.

Занимљиво је да до сада, колико је познато, нигде није објављено да ли је спроведена макар једна контрола редоследа

пријављивања, затим како се надгледа тај систем, ко је надлежан за утврђивање правилности одвијања конкурса путем интернета... Најважније питање свакако је оно да ли постоји „бочни“ електронски пут да се неко пријави, мимо утврђеног канала за аутоматско сачињавање листе стамбених интересената. Другим речима, може ли да се прескочи редослед пријављивања, а да то не сигнализира систем. Такође није познато да ли може неко да дође до државног стана, а да не припада ниједној од наведене три групе запослених.

Промена процедуре

Као доказ да је електронски начин пријављивања за стан непознаница и за део стручњака у области информатичких технологија, може да послужи пракса у најразвијенијим земљама света. Наиме, да постоје чврсте гаранције у правилности поступка и тачности података, ваљда би у тим државама за избор народних представника у парламенту или председника државе, уз класично заокруживање гласачких листића, могло да се гласа и електронским путем. Колико би се тиме поједноставио систем бројања гласова и уштедело труда и времена, може само да се замисли.

У актуелно време охрабрује изјава председника Србије Александра Вучића да треба преиспитати и исправити садашњи систем поделе по редоследу пријављивања

електронским путем. Сudeћи по томе, поступак конкурисања за станове за припаднике војске, полиције и служби безбедности биће и промењен.

Да ће се предузети и конкретни кораци у измени процедуре рангирања потврдио је и Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, једног од седам градова у нашој земљи у којима је у току изградња укупно 7.900 станова за припаднике безбедносних служби и њихове пензионисане колеге.

„Мењаће се процедура подношења конкурсне документације. О томе ћемо разговарати у блиској будућности. Важно је истаћи да је председник Вучић најавио још већу стамбено подршку, пре свега за Београд и Нови Сад, у смислу изградње још већег броја тих станова, јер је интересовање за њих огромно“, изјавио је Вучевић „Новостима“.

Иако су постојали јасни критеријуми ко из служби безбедности може до државног стана које је Влада Србије финансирала у Нишу, Врању и Новом Саду, они су (у првом кругу) на крају додељени по брзини, без рангирања, односно по редоследу пријаве која је пристигла на мејл

Формирање ранг-листе на основу редоследа пристиглих пријава електронским путем требало је да онемогући манипулације, намештања и дуг рад конкурсних комисија, али није дало очекиване резултате. Остали су без стана они који баш најбоље не баратају интернетом, а према свим критеријумима би требало да се уселе у новоизграђене станове, а службеници који су се тек запослили, због вештог баратања рачунаром и познавањем информационих технологија, ускочили су у велике станове, купивши их по веома повољним условима.

Председник УВПС обратио се председнику Републике Србије

НЕПРАВЕДНА И НЕЛОГИЧНА ПРОДАЈА СТАНОВА

Председник УВПС Љубомир Драгањац обратио се председнику Републике Србије Александру Вучићу актом следеће садржине:

„Обраћамо Вам се на захтев и у име стамбено незбринутих војних пензионера, а поводом јавног позива од стране СПВ друштва за куповину станова за припаднике снага безбедности у Београду, Новом Саду, Врању, Крагујевцу, Сремској Митровици и Краљеви објављеног 1. 9. 2020. године на сајту www.ssb-srbija.rs.

Војних пензионера без решеног стамбеног питања има око 8.000, од чега је без икаквог стана њих 4.200, а остали немају по квалитету, величини и структури припадајући стан. Просек чекања стана је око 20 година. Стамбено збрињавање припадника Војске Србије и Министарства одбране уређено је правично и транспарентно Правилником о решавању стамбених потреба у Министарству одбране и Војсци Србије, у складу са одредбама тог Правилника, сачињеном Ранг-листом решавања молби за доделу стана односно други начин решавања стамбеног збрињавања. Правилником је прописана и одговарајућа правна заштита од евентуалних непрописаних одлука стамбеног органа.

Изградња и продаја јефтинијих станова по напред наведеном јавном позиву је веома значајан сегмент укупних активности Републике Србије на решавању проблема стамбеног збрињавања припадника Војске Србије и Министарства одбране, па је то питање требало бити уређено на напред наведени начин, тј. у складу са одредбама наведеног Правилника и утврђеним ранг-листама, али тако није учињено. Према информацијама које су нам доступне, једини критеријум за куповину тих станова је време пријаве за купопродају стана на наведеном сајту, док су остали битни параметри (време чекања на стан, структура стана и друго) занемарени.

Такво рангирање приоритета за купопродају тих станова је неправилно и непегитивно, јер омогућава да станове купе лица са минималним стажом чекања на стан (могуће и стан веће структуре и површине од припадајућих по Правилнику), а да без стана остану лица са станом чекања на стан и по 20 и више година. Таквим решењем купопродаје највише су оштећени војни пензионери, који због старости, информатичке необучености или непоседовања информатичких средстава нису довољно брзо, или уопште, поднели пријаве на наведени сајт. Поред тога, нема никакве могућности да заинтересовани провере валидност ранг листе заинтересованих купаца по времену пријављивања (као и структури и величини стана и друго), што, објективно гледано, може довести до злоупотребе и корупције у поступку купопродаје тих станова.

Војни пензионери изузетно цене и поздрављају напоре и активности Владе Србије и Вас лично на решавању тешког проблема стамбеног збрињавања припадника војске и полиције, али су огорчени начином купопродаје станова по напред наведеном јавном позиву, који је апсолутно неправедан и нелогичан.

Полазећи од напред изложеног, апелујемо и очекујемо да надлежне државне институције анулирају ранг-листе купаца сачињене по редоследу (времену) пријављивања и сачине нове ранг-листе пријављених потенцијалних купаца у складу са одредбама Правилника о решавању стамбених потреба у Министарству одбране и Војске Србије, а по постојећим ранг листама за решавање молби за доделу стана, независно од времена подношења пријаве на наведеном сајту. Време пријављивања на наведеном сајту треба да буде релевантно само ако су сви остали параметри више кандидата – купаца исти.

Надамо се да ћете, као председник Републике Србије, и поред Ваших бројних и приоритетних обавеза, напред изложено размислити и уважити“.

Уместо бодовања, какво се иначе примењује када се грађани пријављују за јефтине станове, припадници служби безбедности добијали су их по систему који пореди са играма на срећу – ко се први пријави. Такав систем, према схватању једног војног пензионера који није желео да му се спомене име, личи на вашарски начин лутрије у којем се станови деле као какви безвредни предмети од пластике.

Могући лек би свакако био када би надлежни државни органи поништили актуелне конкурсе за доделу станова у Београду, Новом Саду, Нишу, Краљеви, Крагујевцу, Вра-

њу и Сремској Митровици, и кренули путем бодовања.

Како смо сазнали из добро обавештених кругова, текући конкурси по свој прилици неће бити поништени, а нови начин рангирања могао би да се примени тек у наредном кругу стамбене изградње, што ће се, вероватно, догодити за две-три године.

Нови комфорни станови су подељени, или ће то ускоро бити учињено, а врх државе, по свему судећи, није сигуран да ли је тај систем био грешка или добар потез.

Уколико се не установи грешка, неће бити ни одговорности. Извор: Печат

Из Ратног дневника генерал-пуковника Небојше Павковића

ДОЛАЗАК РУСА У ПРИШТИНУ

Командант руског контингента је генерал-потпуковник Виктор Заварзин, одмах по доласку у Приштину телефоном се јавио претпостављеној команди. После разговора је био незадовољан и рекао да мора одмах да се врати. Сви смо били затечени овим сазнањем.

Време брзо пролази. Извештаја који очекујем, о доласку Руса у Приштину, још нема. Предузете су све мере да се ослободи комуникација, а опет споро маршују. Не знам колико су километара прошли. Вероватно око 600. Знам и да су возачи оклопних транспортера уморни. Киша пада несмањеном жестином. Спустила се и магла. У 0.45 часова звони телефон. Тражи ме Лазаревић и каже: „Контингент је ушао на Косово и наставља кретање ка Подујеву”.

„Добро је. Лазо, предузми све што је потребно да што пре стигну на Слатину и одмах ме извести”, одговарам. Лазаревић ми каже да међу Србима у Приштини и околини влада велико интересовање за њихов долазак. „Плашим се да их то не успори. Све друго око прихвата и распореда на Аеродрому је предузето. Командант 492. ваздухопловне базе, пуковник Арсић, извршио је добре припреме, а Ђирковићев оклопни батаљон је у готовости да их обезбеди”, објашњава Лаза. Расположење ми се поправља. Оклевам да извештам врховног команданта. Одлучујем да сачекам док стигну на аеродром. Међутим, „страхујем” да ме не позове Милошевић.

Чекам да се ова активност заврши. У међувремену стиже „врло хитан” телеграм из ШВК. Потписао га је генерал-пуковник Благоје Ковачевић. Читам и поново схватам да су појединци у Београду изгубили осећај за реалност. У документу је написано да су, „према неким сазнањима, покрети српског становништва са територија појединих општина подстакнути понашањем челних људи који су своју егзистенцију обезбедили ван простора Косова и Метохије. Као повод за исељавање узима се повлачење јединица ВЈ. Међутим, ВЈ се повлачи синхронизовано са доласком Међународних снага безбедности и њихове међусобне предаје зона одговорности. Међународне снаге безбедности имају обавезу да заштите све грађане на Косову и Метохији. Прави узрок покретања становништва је у жељи челних људи и профитера да напусте Косово и Метохију, а егзодус народа им служи као параван за остваривање својих интереса.”

Тешко схватљива преписка

У даљем тексту документа констатује се да је такво понашање ових људи у „преломном тренутку имплементације мировног споразума за сваку осуду. Зато је потребно преко надлежних органа МУП-а и органа безбедности ВЈ предузети енергичне мере да се овакви појединци одмах врате својим кућама, на своја радна места и да тако... личним примером обезбеде толико потребан останак и опстанак српског и црногорског становништва на њиховим вековним огњиштима, јер ако их сада напусте, никада се на њих неће вратити”.

Мислим, документ је добро написан, али је погрешно адресиран. Ковачевић и остали у ШВК добро знају да на Косову и Метохији функционише Привремено извршно веће Косова и Метохије које има своју владу и секретаријате, штабове и јединице Цивилне заштите и Цивилне одбране, све органе локалне самоуправе, од општина до округа, МУП и правосудне органе.

Не предузимам ништа поводом овог документа. Не схватам да поред тога ШВК сугерише да у току извођења најсложеније операције „Измештања Армије са Косова и Метохије” одвајам јединице и органе без-

бедности и јурим челнике општина и профитере и да враћам становништво у домове. Заиста је овакав поступак за размишљање. Шта ти људи у Београду раде и ко командује ВЈ у овим тешким тренуцима? Из овог документа закључујем да ни људи из ШВК не верују у потписани Војнотехнички споразум, кад тврде да се становништво „ако сада оде, никада неће вратити на Косово и Метохију”.

Прегледам планове и извештаје измештања јединица са Косова и Метохије у току дана који ми је послао дежурни Оперативног центра Истуреног командног места „3” пуковник Петар Живковић. Планирано је да се у току дана изместе са Косова и Метохије: Мешовити артиљеријско-ракетни дивизион Прве армије из рејона Липљана у Београд; део јединица 243. механизоване бригаде из рејона села Танкосић, источно од Урошевца, у Врање; 354. одред 354. пешадијске бригаде из рејона Драгаша у рејон Куршумлије; део јединица 52. артиљеријско-ракетне бригаде ПВО из рејона Ђаковице у рејон Ниша; Самоходни артиљеријско-ракетни дивизион

ПВО 15. оклопне бригаде из рејона села Чаглавица, јужно од Приштине, у рејон Белољина; Артиљеријско-ракетни дивизион ПВО 201. позадинске базе из рејона Приштине у рејон Дољевца; Артиљеријско-ракетни дивизион ПВО Команде Војног округа Приштину у Дољевац.

Предвиђено је да са јединицама Армије предислокацију врши и део јединица 492. ваздухопловне базе из рејона Слатине у рејон Ниша.

Део јединица Армије које су марш започеле у току јучерашњег дана у току дана треба да стигну на маршевски циљ.

У 1.40 часова поново се јавља Лазаревић и извештава да су Руси стигли у центар Приштине у 1.30 часова, где их је дочекало више од 2.000 људи. „Овде је права еуфорија Срба који са цвећем, пићем и храном дочекују Русе. Опште весеље. Пењу се на возила, машу заставама и прослављају долазак пријатеља. Колона је практично блокирана и не знам како да је из изведем из града. У току су разговори са командантом контингента”, реферире у једном даху Лазаревић. „То је нормално, јер Срби сада једино у Русима виде заштитнике”, одговарам и питам како се понашају Шиптари. „Нигде их нема.” Кажем му да се плашим провокација и инцидената које могу извршити припадници ОВК, што може да се претвори у хаос и измакне контроли. Инсистирам да се руски контингент што пре изведе из При-

штине и стационара на Аеродрому „Слатина”. Још увек одлажем да се јавим врховном команданту. Чекао сам да све буде на свом месту.

Одушевљење међу Србима

Читам извештаје који сваког тренутка пристижу. Команде 549. и 125. моторизоване бригаде извештавају да су у току провокативна дејства терористичких снага дуж државне границе, од Јуничких планина до Врбничког језера. Тежиште је у рејонима Горожуп-Паштрик-Ликен, уз непрекидно дејство са територије Албаније. У зони 125. моторизоване бригаде терористи дејствују минобацачима већег калибра по објектима Раша Кошарес и Опљаз. Наше јединице одговарају ватром из минобацача 120 мм и артиљеријом. Фронт је стабилан.

Нестрпљив сам и очекујем извештај да су Руси на Аеродрому. Хоћу да извештам врховног команданта. Коначно у 2.15 часова Лазаревић извештава: „Успели смо. Руси су на Слатини. У току је упознавање са објектима на Аеродрому, распоред и попуна са горивом. После тога траже да се одморе бар неколико сати”.

„Одлично. Ми настављамо измештање по плану. Генерали Стојимировић и Ђаковић треба да су у непрекидној вези са командом руског контингента и да ме извештавају о променама. Истовремено нека прате понашање КФОР-а и Цексона. Пренеси им наређење.”

ПВО 15. оклопне бригаде из рејона села Чаглавица, јужно од Приштине, у рејон Белољина; Артиљеријско-ракетни дивизион ПВО 201. позадинске базе из рејона Приштине у рејон Дољевца; Артиљеријско-ракетни дивизион ПВО Команде Војног округа Приштину у Дољевац.

После разговора са Лазаревићем, зовем Оперативни центар ШВК и тражим везу са председником Милошевићем. Јавља се дежурни, генерал-пуковник Симић. Упознајем га са доласком руског контингента. Сугерише да је касно да зове председника и да то одложим за ујутру. Кажем да ми је наређено да га извештам. Када смо се чули, по гласу сам осетио да је спавао. Примео је извештај и рекао: „Генерале, то је добро урађен посао”. Захвалио се и прекинуо везу.

Распоређивање на аеродрому

Пре одласка на одмор наредио сам дежурном оператору на средствима везе да ме одмах пробуди ако је нешто хитно. Дуго нисам могао да заспим. Био сам усамљен. Недостајали су ми људи и гужва око мене.

Руски контингент на путу за Приштину

У 6.00 часова буди ме звоњава телефона. Тражи ме Лазаревић. Извештава да су јединице руског контингента поселе све важне позиције на Аеродрому „Слатина“ и уз помоћ припадника 492. ваздухопловне базе распоређене у објекте за смештај. „Према изјави команданта контингента, у наредна два дана очекује се долазак појачања контингента. Највероватније, слетањем транспортних хеликоптера“, каже Лаза. Реферише да су „у 5.00 часова снаге КФОР-а ушле на територију Косова и Метохије. Припадници Пете ваздушно-покретне бригаде и шест хеликоптера типа ‘Чинук’, енглеског контингента прешле су државну границу са Македонијом, преузеле прелазе „Генерал Јанковић“ и Тлобочицу и наставиле покрет ка Качанику и Догановићима. Главне снаге налазе се око села Гребно, јужно од Урошевца. Један извиђачки вод наставио је покрет и налази се у рејону Липљана.

По избијању у рејон села Догановићи дошло је до инцидента. Припадници Пете ваздушно-покретне бригаде зауставили су колону шлепера која се кретала ка Штрпцу и Призрену и није јој дозволила даљи покрет. Разоружали су и официри за везу из састава 125. пешадијске бригаде. Инцидент још није решен. Све време енглески хеликоптери непрекидно надлећу овај простор и провозирају наше јединице. О инциденту је упућен протест Команди КФОР-а и предложено да се наши официри за везу „обележе“ пропусницама или беџевима, које би израдио КФОР.“ Објашњава да је, наводно, пре уласка на Косово и Метохију, дошло до неспоразума између енглеских и америчких снага, јер су оба контингента желели да први, спектакуларно уђу на Космет.

Генерал Лазаревић даље реферише да су „припадници француског контингента, Прве механизоване бригаде, запосели прелаз Кофра Фура (тп 1.492) на планини Копилча, и карауле ‘Дунав’ и ‘Шашаре’, а затим продужили ка селу Жегра, јужно од Гњилана. Према изјави представника КФОР-а, овај правац неће користити за транспорт својих јединица и планирају хеликоптерски десант у овом рејону.

Истовремено, јединице 175. пешадијске бригаде врше разминурање и уклањање минско-експлозивних препрека на прилазима Гњилану, у рејонима села Велекинце, Горња Будрига и Гасјане. До сада је извађено 1.590 мина, а у току су радови на одржавању пута Витина-Бужановац, на деоници село Буковац Махала-село Злокућане“, каже Лаза.

На крају ме информира да је по доласку у Ниш из 243. механизоване бригаде отпу-

штено 36 добровољаца - 14 из Ниша и 22 из Београда, после раздужења наоружањем и опремом. Каже ми да је у договору са генералом Николићем, Инжињеријски батаљон 211. механизоване бригаде враћен у Ниш ради рашчишћавања рушевина у касарни „Стеван Синђелић“. Све јединице, које су по „Плану измештања“ предвиђене за напуштање зоне, извршиле су припреме и поступају по наређењу.

Одајем признање генералу Лазаревићу за извршене задатке и упозоравам да предузме мере да јединице избегавају провокацију снага КФОР-а, којих ће бити све више.

Игре Руса и НАТО-а

После завршеног разговора схватам колико су јединице Армије извршиле планиране задатке без инцидента. Покушавам да замислим како би графички изгледала слика кретања јединица. Оних које напуштају територију Косова и Метохије и колону које се враћају на Космет ради извлачења материјално-техничких средстава. За такву реализацију задатака потребна је врхунска обученост за планирање, организацију и координацију, али и дисциплина. Старешине Армије на свим нивоима, војници и цивилна лица, успешно решавају задатке, због чега сам поносан на њих.

Јавља се и генерал Николић и извештава да је на Истуреном командном месту Нишког корпуса извршена детаљна анализа и планирање распореда и размештаја јединица Корпуса после повлачења јединица са Косова и Метохије и да екипе на терену врше припреме за прихват јединица. У току је пружање непосредне помоћи 52. артиљеријско-ракетној бригади ПВО и деловима 175. пешадијске бригаде у размештају и организацији живота и рада. Екипа Команде Војног округа Ниш ангажована је на прихвату и размештају дела 125. моторизоване бригаде и 58. лаке пешадијске бригаде. До сада су размештени Артиљеријско-ракетни дивизион ПВО и Инжињеријски батаљон, а очекује се долазак Трећег моторизованог батаљона и Оклопног батаљона 125. моторизоване бригаде. Похваљујем и команданта Нишког корпуса за беспрекоран рад.

Конечно, јавља се начелник Штаба, Љубиша Стојимировић. Питам како су се снашли Руси на Слатини. Каже да је било „фрке“. Командант руског контингента је генерал-потпуковник Виктор Заварзин, а не Рипуковник. „Одмах по доласку у Приштину телефоном се јавио претпостављеној команди. После разговора је био незадовољан и рекао да мора одмах да се врати.“ Сви смо били затечени овим сазнањем. Међу присутнима на Командном месту „Гранд“

био је и новинар Милован Дрецун, који је почео да га убеђује да је то „немогуће због српског народа, због опасности од ШТС и да треба да до даљег остане на Косову и Метохији“, објашњава Стојимировић и наставља да се генерал Заварзин колебао и на руском језику објашњавао да му претпостављени наређују да се одмах врати и да је то одлука Москве. Мисли да НАТО притиска државно руководство Русије јер су незадовољни што су пре њих стигли на Косово и Метохију. Стојимировић објашњава да се у разговор укључио и Дрецун и говори му о стратешком значају да Руси буду на Косову и Метохији, посебно на аеродрому; да су у питању политичке игре између Русије и НАТО-а, и да је најбоље да ноћас остане на Аеродрому и да се не јавља на позиве. После краћег времена генерал је преломио и одлучио да оде са јединицом на Аеродром. Начелник Штаба, Стојимировић, информираше да је руски контингент, у ствари, ојачана падобранска чета из састава елитне 103. гардијске падобранске бригаде.

КФОР логистика шиптарских терориста

Наређујем му да неко стално буде са Русима, да им се пружи сва потребна помоћ, као и да по сваку цену не дозволи да напуштају ту позицију.

Начелник везе, пуковник Јанковић, доноси ми два наређења која су стигла из ШВК. Уз кафу, прегледам документа. У Наређењу, стр. пов. бр 01/6602-1 од 12. јуна 1999. године, наређена је израда планова за свођење бројне величине јединица на мирнодопску формацију, и то: отпуст регрутне партије „март 98“ и војних обвезника студената; задржавање војника партије „јун 98“ и војних обвезника до 31. јуна 1999. године; враћање у матичне гарнизоне јединица које су биле претпотчињене и старешина које су упућене на привремени рад; ангажовање припадника резервног састава за попуну по мирнодопску формацију и задржавање по одлуци команданата стратегијских групација и начелника организацијских јединица ШВК; са војницима и војним обвезницима Приштинског корпуса поступање у складу са Наређењем ШВК, стр. пов. бр. 06/6406-1, од 10. јуна 1999. године.

Друго Наређење, стр. пов. бр. 01/6562-1, регулише прикупљање, ажурирање и архивирање ратне документације у складу са тачком 158. „Правила службене преписке и канцеларијског пословања у ВЈ“. Наређено је да се предаја документа изврши од 1. до 15. августа 1999. године, а извештај о томе достави 20. августа 1999. године.

Поново ми се јавља Лазаревић. „Господине генерале, Јелић ме је известио да је око 10.00 часова спуштен хеликоптерски десант у рејону села Догановићи. Из једног хеликоптера КФОР-а искрцали су се шиптарски терористи, који су отишли у околна шиптарска села. Слушање десанта омета извлачење наших материјално-техничких средстава у рејону села Догановићи“, реферише. „Рекао сам ти, Лаза, да ће нас провоцирати на сваки начин. Треба одмах упутити протест команди КФОР-а, а у случају напада на наше јединице од стране терориста или ‘мировњаака’, одговорити на адекватан начин. Ако процениш да је потребно, предложи да зауставим извлачење док се инциденти не реше. ОВК је њихов савезник и они ће их и даље подржавати. На то упозори команданте“, одговарам. **Наставља се**

Познати амерички режисер, глумач и продуцент Пол Кампф (51 година) у сарадњи са српском продукцијском кућом „Бандур филм“ снимити ће играни филм „Жетва“ по роману српског књижевника и новинара Веселина Џелетовића – „Српско срце Јоханово“. Књига је инспирисана истинитим догађајима, а свет ће бити у шоку када на филмском платну буде видео страшне злочине, које је починила шиптарска терористичка организација пре, током и после НАТО-а агресије на СРЈ. Филм „Жетва“ сигурно ће добро уздрмати „државу“ Косово, а и читав свет. Захваљујући књизи, која је доживела петнаест издања, преведена је на више светских језика (енглески, руски, француски, немачки...) неке земље су повукле признање самопроглашеног Косова. Међутим, и друге државе ће се, пошто код њих буде приказан филм, и тиме буде обелодањено какве су све злочине починили шиптарски терористи, одлучиће, вероватно, да повуку признање. Реч је свакако о добром потезу америчког аутора, јер је филм један од најмоћнијих савремених медија, који утиче снажно на човекову свест и може многе друштвене токове да усмери у позитивном, али, и у негативном правцу. Уосталом, када је Америка у двадесетом веку прогласила себе за „обећану земљу“, кренула је да „осваја“ свет најпре филмом, па, музиком. Касније и оружјем.

Аутор бестселера „Српско срце Јоханово“ Веселин Џелетовић рођен је 1962. г. у Липљану на Косову и Метохији (КиМ). Роман је настао из поеме, која је касније преточена у роман. Радња књижевног дела инспирисана је истинитим догађајем из 2004. године. Веселин Џелетовић се једном сусрео са богатим Немцем, Јоханом, који није знао да у грудима носи пресађено срце српске жртве из „жуте куће“, киднапованог мученика Јована. Немац је дошао на Косову и Метохију са жељом да пронађе и материјално помогне породици наводног донатора. Ту Јохан среће дечака, чији је отац жртва шиптарских терориста, који у грудима носи Јованово срце! Када је дечак угледао Немца потрчао је ка њему, инстинктивно предосећајући да је са странцем повезан неком надреалном силом. Сусрет Јохана са дечаком је веома узбудило странца, јер је имао осећај да га дечак неодољиво привлачи неким невидљивим нагоном. Дечак је, инааче, живео у скромној кући са мајком, бабом и дедом. Његова породица је доживела трагедију. Бабу и деду убиле су шиптарски терористи, а мајка је извршила самоубиство, после силовања од шиптарских насилника. Сазнавши за дечакову злу коб Јохан поново долази на Космет у жељи да малишана усвоји. Уз дечаков пристајак, који Јохана стално ословљава са: „Тата“ и сагласност родбине, успева да усвоји дечака. Њихов једини захтев био је да пређе у православно, што је Јохан радо прихватио.

Познато је да је око 2.500 Срба пре, током и после ратних догађаја на КиМ отето и нестало. За њихову судбину

Истина се све више шири светом

ПРАВДА ЗА СРБИЈУ НА ВЕЛИКОМ ЕКРАНУ

Око 2.500 Срба пре, током и после ратних догађаја на КиМ, отето је и нестало. За њихову судбину се готово ништа не зна. Многи од њих били су жртве трговином људских органа пред очима тзв. међународне заједнице. То је тема филма који ће ускоро почети да се снима.

се готово ништа не зна. Многи од њих били су жртве трговином људских органа, пред очима тзв. међународне заједнице, чији су актери били шиптарски терористи Тачи, Харадинај, Веселји и други. Међународне снаге, које су на КиМ дошле после 10. јуна 1999. године, имале су задатак да чувају Шиптаре од Срба!? Какав цинизам! После усвајања Резолуције УН СБ 1244 са Космета се иселило око 250.000 Срба. Тада је започео незабележен лов на Србе. Тада су нестали многи људи о чијој судбини се још увек ништа не зна.

Трговина људским органима

Сазнање да су Шиптари трговали људским органима и чинили незапамћене злочине у „жутој кући“ први је светској јавности саопштио швајцарски политичар Дик Марти, известилац Савета Европе. То исто је тврдила и Карла дел Понте, главна тужитељица у Међународном суду правде за ратне злочине у Хагу почињене на тлу бивше СФРЈ. Али, најалост, са закашњењем, заправо тек када је завршила мандат. Како је утврђено „жута кућа“ се налазила у близини места Бурељ у Албанији. Извађени органи несрећних људи слати су у иностранство са аеродрома Фуше Крују и за њих је добијен огроман новац којим се финансирала терористичка шиптарска организација, тзв. УЧК. Она је требало да буде разоружана од стране Кфора и

Унмика 1999. године, после ратних догађаја на КиМ. Али то никад није учињено! Уместо да разоружају Шиптаре, међународне снаге су по КиМ претресале куће Срба, хапсиле поједине људе, који су у својим домовима држали ловачко и трофејно оружје, за које су имали дозволе.

Сведоци смо, тек после десет година истраге и сазнања Дика Мартија да је на КиМ постојала криминална мрежа, која се бавила вађењем и трговином људским органима, у Хагу је почео да ради Специјални суд за ратне злочине шиптарских терориста.

Поред српских глумаца у филму очекују улоге и многе познате светске филмских звезде. Већ је своје учешће најавио чувени холивудски глумац Харви Кајтел (81) и глумица Маја Морпргенштерн (58). Први кадрови филма треба да се сниме у пролеће идуче године.

Славни амерички глумац, Харви Кајтел иза себе има на десетина снимљених телевизијских и филмских улога. Филмску каријеру започео је давне 1967. године. Имао је заглавене улоге у филмовима: „Улица зла“, „Алис више не станује овде“, „Такси-ста“, „Мали Ники“, „Подморница 571“, „Од сумрака до свитања“, „Национално благо“ ... Играјући у филму „Багзи“, био је у номинацији за „Оскар“ за најбољу епизодну улогу.

Маја Морпргенштерн, румунска глумица јеврејског порекла до сада је снимила око педесет филмова, међу ко-

ЖУТА КУЋА У АЛБАНИЈИ ЈЕ МЕСТО СТРАВИЧНИХ ЗЛОЧИНА

Познато је да је око 2.500 Срба пре, током и после ратних догађаја на КиМ отето и нестало. За њихову судбину се готово ништа не зна. Многи од њих били су жртве трговином људских органа, пред очима тзв. међународне заједнице

јим су: „Кућа терора“, „Марго“, „Отровани снови“, „Оријент експрес“, „Ограда“ и други.

Нема на свету народа који је имао тако бурну историју као Срби. Иако се у историографији бележи да су и пре Немањина постојале српске земље у времену од 7. до 10. века, усполичавањем, крунисањем Стефана Немањина Првовенчаног (1166 – 1227) у Старом Расу, у цркви Светог Петра и Павла 1217. године за краља све Српске земље и Приморске, Србија добија статус краљевине. За осам векова, колико постоји, Србија је стално морала да се бори за своју слободу, правду и независност водећи одбрамбене и ослободилачке ратове.

Како су Срби, после саавезништва у два светска рата са САД, Великом Британијом и Француском крајем прошлог века одједном постали „лоши момци? Које смета то што Србија води неутралну политику, не жели да буде под било чијим патронатом, што успоставља добре односе и са Западом и са Истоком? Уз то смо против глобализације, не желимо у војне савезе, ни у НАТО, који нас је, са још 19 савезника, употребљавајући невиђену војну силу, 78 дана бомбардовао и тиме извршио оружану агресију на СРЈ. Уласком у НАТО били бисмо „у игри“ везаној за релаизацију војног плана за-

падних сила – продор на исток.

Како је могуће да једној криминалној шиптарској организацији на КиМ, која је најпре проглашена за терористичку, буду покровитељи САД и спонзори да би отепи српску светињу – Косово и Метохију? Али, у политици, посебно када су велике силе у питању, интерес је у првом плану. Зато се многе чињенице изврћу, па се лаж лако претвара у истину. Уз то, Србија је годинама сатанизована, изгубила је медијски рат, који се против ње води од 1988. године. Хрватски, муслимански и шиптарски лобији нису бирали средства и пара да Србе оптуже за рат на простору бивше СФРЈ крајем прошлог века, од 1991. до 1995. године. А зна се, у чијем је било интересу да се она разбије. Све је урађено по принципу: завади, па владај. Посебно су били агресивни Хрвати, који су починили нечувени геноцид над српским народом у Другом светском рату у тзв. НДХ. Зато су они хтели на све начине да са себе сперу љагу и да затру, за људске појмове, тај незабележен злочин. Тако су сада, уз моћне медијске куће са Запада, Србе прогласили за геноцидни народ и окривили за рат распад СФРЈ.

Најзначајније место у сатанизацији Срба имала је једна од најугицајнијих медијских кућа на свету, америчка

компанија „Рудер и Фин“. Захваљујући њој, многи електронски и штампани медији почели су да криве Србе за рат у Југославији и агресију на досадашње чланице југословенске федерације. За Југословенску народну армију говорили су да је просрпска, да је крива за рушење државе, а Србе назвали погрдним именима: „србочетници“, „комунисти“, „фашисти“, „националисти“, „православци“, „мали Русси“, „терористи“, „византијци“, „вандали“...

Немачки медији „Франкфуртер алгемајне цајтун“, „Шпигел“, француски „Пари мач“, а посебно амерички („Вашингтон пост“, „Ју-Ес-Еи тудеј“, „Дабл Ју-Ти-Ен“, „Ен-Би-Си шоу“, „Си-Ен-Ен Лари Кинг уживо“, „Њузвик“, „Волстрит џорнал“, „Хјустон хроник“ ...), па, „Слободна Европа“, „Глас Америке“ ... просто су се утркивали ко ће више да сатанизује Србију. „Њуздеј“ је тако објавио да у БиХ Срби имају „логоре смрти“, а новинар Реј Гатман је за ту лаж добио чак Пулицерову награду! На тај начин медији су учинили да преко седамдесет посто Американаца подрже бомбардовање територије Републике Српске Крајине и Републике Српске 1995. године од стране

НАТО-а. Четири године касније (1999), медијска сатанизација Срба је настављена. После Рамбујеа, касније изреченим лажима да на на простору Косова и Метохије наше снаге безбедности врше етничко чишћење (!?) и „случаја Рачак“, извршена је оружана агресија НАТО-а на СРЈ.

Дугометражни филм, „Српско срце Јоханово“ који ће снимити амерички режисер, Пол Кампуеа, фимско је дело које говори о незапамћеном злочину, о трговини људским органима на Косову и Метохији. Он ће сигурно имати велики утицај на светско мњење, па, ће многе ствари почети да се мењају. Додуше полако, али ће се сигурно мењати. Истина о трагедији Срба на Косову и Метохији, са закашњењем, допреће до људи у свету, а сазнања о шиптарским злочинима натераће многе да своје лоше мишљење о Србима као „лошим момцима“, промене. Правда је спора, али достижна.

Ипак, остаје непознаница зашто филмови о страдању српског народа током грађанског рата у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини али, и о подвизима српских јунака на Косову и Метохији, крајем деведесетих година прошлог века, нису интересантни нашим филмским ствараоцима. Као да се стидимо своје прошлости. Понекад у неким медијима наиђемо на репортаже о људима и борцима, који су преживели ратне страхоте. Али, то није довољно. О сведочанствима и догађајима којима ће се упознати садашња млада генерација, а и она која долази, морамо оставити траг, о њима што више писати књиге, снимати игране и документарне филмове и серије. За наук. **Зоран Јакшић**

У Београду удвостручен број принудно расељених

У ИЗБЕГЛИШТВУ 79,5 МИЛИОНА ЉУДИ

Чак 13,2 милиона Сиријаца расељено је у земљи или ван ње, односно шестина укупног становништва

Мигранти ухваћени на мору задржани у Португалији (Фото EPA/Luis Forra)

Једна од 97 особа на планети је у изгнанству, сваке три секунде један човек је приморан да напусти свој дом, број избеглица удвостручен је у протеклој деценији, а од 79,5 милиона принудно расељених крајем 2019. чак 45,7 милиона чине они који су побегли у друга подручја своје државе. Ово су само неке од суморних бројки којима обилује годишњи извештај Високог комесаријата Уједињених нација за избеглице (УНХЦР) посвећен трендовима расељавања у 2019. години.

„Чак један проценат светске популације не може да се врати у своје домове због ратова, прогона, кршења људских права и

других облика насиља. Сведоци смо измене реалности јер је присилно расељавање у данашње време не само много распрострањеније већ више није привремено. Међународна заједница је подељена, толико неспособна да направи мир да ће, нажалост, ситуација наставити да се погоршава и страхујем да ће следећа година бити гора од ове”, рекао је комесар УН за избеглице Филипо Гранди за Франс прес поводом 20. јуна, Међународног дана избеглица.

Само током прошле године УНХЦР је забележио додатних 9,5 милиона расеље-

них у односу на 2018. годину, а већина потиче из малог броја ратом захваћених земаља. Међу њима је Сирија, разорена деветогодишњим сукобом, а чак 13,2 милиона становника ове државе расељено је у земљи или ван ње, односно шестина укупног становништва, наводи се у извештају УНХЦР-а.

Иако је због пандемије ковида 19 у првој половини 2020. изгледало да ће број принудно расељених престати да расте, то се није обистинило: на десетине хиљада избеглица од краја маја покушавали су да стигну до севера и запада Старог континента или других дестинација. Жаришта из којих данас беже прогнани су Сирија, Венецуела, Буркина Фасо, Мали, Нигер, Чад и Мауританија.

На опасном путовању ка бољој будућности коју ће, како верују, наћи пре свега у земљама Европске уније, избеглице се највише задржавају у Турској, где се налази четири милиона прогнаних. Међу њима је близу 3,6 милиона Сиријаца. Ситуација се погоршава и у Грчкој, где је током прошле недеље удвостручен број илегалних долазака миграната из Турске, а само у једном дану грчка полиција пресрела је више од 400 избеглица у пограничним областима.

Средином протекле седмице на Лезбос је стигао чамац са 27 миграната из Африке и сви су одмах пребачени у здравствени центар где су прегледани, известила је агенција АНА. Ово је пети чамац с мигрантима који је пристигао на поменуто грчко острво од почетка јуна. Пре неколико дана власти ове земље најављивале су протеривање више од 11.000 избеглица које су недавно пристигле из Турске.

Према подацима УНХЦР-а у Грчку је 2019. дошло 74.600 принудно расељених, а већину су чиниле породице с децом из Сирије и Авганистана. Од тога их је 59.700 пристигло на острва, где се на простору намењеном за око 5.000 становника налази више од 36.000 људи.

Избеглице прелазе хиљаде километара месецима, изложене су кријумчарима, путоју илегално и често страдају: само у недавно забележеној трагедији у близини туниске обале, приликом потонућа брода, погинула су 22 мигранта. Прошле године на Медитерану се утопило 1.319 избегли-

Навала миграната после отварања граница

У БЕОГРАДУ ДНЕВНО ДОЂЕ И ДО 100 МИГРАНАТА

То су превелике бројке, не знам одакле им та информација”, била је прва реакција Владимира Цуцића, комесара за избеглице и миграције Републике Србије (КИРС), на Фонтексово саопштење о десетоструком повећању илегалних прелазак граница на западно-балканској рути у мају у односу

на април. Подаци које о тренутном броју миграната у Србији има ова државна организација потпуно одуарају од бројки које износи невладин сектор, а чији представници тврде да систем те бројеве готово увек минимализује и да је права слика испливала у јавност у току ванредног стања када су све избе-

глице из Африке и Азије морале бити смештене у кампове.

У КИРС-у тврде да су у току ванредног стања у њиховим центрима збринули до 9.100 миграната, од којих ниједан није заражен вирусом корона, а да у пет азилних и 12 прихватних центара сада борави њих 4.827, па да их, уз око 1.000 оних који се тренутно налазе на улицама, у Србији сада има близу 6.000.

Према процени Центра за заштиту и помоћ тражилаца азила, ових дана међу нама је чак око 8.000 миграната, а Радош Ђуровић, директор те НВО, истиче да од почетка јуна примећују повећање броја тих избеглица које бораве ван кампова. Има их, наводи он, највише из Авганистана, Пакистана и Сирије, а долазе чак и из Египта,

Ирака, Палестине. Улазе у земљу из Северне Македоније и с Косова и Метохије, а настоје да оду ка Хрватској, Мађарској и Румунији.

У комесаријату бележе да сем из наведених земаља, мигранти стижу и из Бангладеша и Ирана, али да теже ка земљама Западне Европе – Немачкој, Италији и Шведској.

Ђуровић тврди да у Београд свакодневно стигне од 50 до 100 нових миграната и каже да се то јасно види у парковима поред Главне железничке станице.

„Бројке се враћају на стање пре него што је вирус корона стигао у нашу земљу. Не искључујемо могућност да је и у току поштрених мера због проглашења пандемије постојала њи-

ца, а међу њима био је велики број жена и деце. До средине јуна ове године већ је на истој рути заувек изгубљено 248 живота.

„Затварање граница широм света због пандемије ковида 19 онима који беже од ратова и прогона додатно је отежало приступ безбедним територијама и азилним процедурама, мреже кријумчара и трговаца људима су постале још суровије према њима, путеви којима покушавају да их пребаце у земље дестинације све су тежи”, објашњава за „Политику” Мирјана Миленковски, представница за медије УНХЦР-а у Србији.

Многи принудно расељени налазе се у изгнанству пет и више година, а однос власти према њима се разликује и умногоме зависи и од економске ситуације у земљи у којој су нашли привремено уточиште. Три од првих пет земаља по броју избеглица (Сирија, Венецуела, Авганистан, Јужни Судан и Мјанмар) и саме се суочавају с великим проблемима, сиромаштвом и унутрашњим немирима. Најкритичнија ситуација је у Авганистану, у којем је расељавање становништва ушло у пету деценију, објашњава наша саговорница.

„Ако погледамо ситуацију на Балкану, у Србији (у којој је тренутно присутно нешто више од 5.000 избеглица, тражилаца азила и миграната) од избијања избегличке кризе 2015. године, побољшани су услови смештаја у пет азилних центара. Да би се ови људи збринули док су у земљи, поред тада постојећих, отворени су и нови прихватно-транзитни центри (укупно 14). Држава, уз помоћ УНХЦР-а, других агенција УН, ЕУ и бројних донатора обезбеђује им основне услуге, приступ образовању, здравству. Ипак, потребно је омогућити им и приступ запошљавању, личним документима, путним исправама и другим правима. Недавна ситуација изазвана ковидом 19 такође је показала да је изузетно важно да избеглице и тражиоци азила буду смештени одвојено од миграната јер су то категорије на које се примењују различити закони и које, према томе, имају различита права”, напомиње Мирјана Миленковски.

Дејан Ивановић
Извор: *Политика*

ПРИНУДНО РАСЕЉЕН ЈЕДАН ОДСТО ЧОВЕЧАНСТВА

СВЕТ

- Чак 79,5 милиона људи на планети налази се у изгнанству
- 2010. је било 40 милиона избеглица у свету, док је 2018. године тај број износио 70 милиона
- Две трећине свих избеглица потиче из пет земаља: Сирије, Венецуеле, Авганистана, Јужног Судана и Мјанмара
- Највише избеглица је у Турској (3,5 милиона), следе Колумбија (1,8 милиона) Пакистан (1,4 милиона), Уганда (1,4 милиона) и Немачка (1,1 милион)
- Готово 46 милиона људи побегло је у друге области унутар своје земље, а 26 милиона живи ван граница своје државе
- Око 4,2 милиона су тражиоци азила, а ту је и 3,5 милиона Венецуеланаца који се рачунају одвојено
- Млађи од 18 година чине 40 одсто укупног броја принудно расељених, а више од 150.000 су лица која путују сама
- Скоро 78 одсто принудно расељених налази се у прогонству више од пет година

СРБИЈА

- У Србији борави 5.478 избеглица, тражилаца азила и миграната
- Од јануара до јуна 2020. захтев за азил у Србији поднеле су 42 особе
- Од усвајања првог Закона о азилу РС 2008. године до јуна 2020. су 173 особе добиле уточиште (азил) у Србији
- До 15. јуна ове године 4.783 избегличких породица из БиХ и Хрватске добиле су стамбено решење захваљујући напорима државе Србије, ЕУ, УНЦХР-а, великог броја међународних билатералних донатора/земаља
- Од јануара ове године до 16. јуна почета је изградња или су већ уручени кључеви нових станова у 17 општина у Србији

ПОСЕБНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗЛАЗАК ИЗ КАМПА

Кретање миграната ван кампова ограничено је и по укидању ванредног стања јер могу изаћи само уз посебне дозволе за шта, тврди Ђуровић, нема законске потпоре. Претпоставља да је разлог спречавање инцидената какви су се догодили на грчко-турској граници јер би и овдашњи мигранти одједном похрлили да изађу из Србије, што им је циљ.

„Посебним дозволама да напуштање центара спречава се оптерећење наших граница на северу и западу. Тиме се од Србије, као последње станице пред улазак у Европску унију, прави тампон-зона, а проблем измешта ван те заједнице земаља”, указује Ђуровић.

У КИРС-у подсећају да је ради контролisaња ширења ковида 19 у току трајања ванредног стања на снази била и Одлука Владе Србије о привременом ограничавању кретања тражилаца азила и ирегуларних миграната смештених у центрима. Могли су да напусте центре уз дозволу, на кратко време, ради одласка до лекара, подизања новца на банкоматима, или у мање снабдевање у продавницама.

„Као што је свима добро познато, Србија није дестинација коју мигранти желе, већ само упутна станица ка земљама ЕУ. Након укидања ванредног стања, мигрантима су настављене да се издају дозволе за излазак што је део њих, очигледно, искористио да напусти земљу”, кажу у Комесаријату за избеглице на Ђуровићеве тврдње да се крши закон.

хова улазна и излазна рута из Србије, али у смањеном обиму. Комесаријат за избеглице је пре пандемије тврдио да је у Србији 4.000–5.000 миграната, што је нереално мања цифра, јер када су због пандемије морали да их сместе све у кампове испоставило се да их је око 9.000. Одатле знамо број избеглих, све је објављено у медијима. Не сме институција која се бави миграцијама да ствара такву слику. То је и један од разлога што у нашем народу владају неповерење и одбојност према мигрантима, јер грађани једно виде на терену, а друго чују у јавности”, наглашава Ђуровић.

Други разлог неповерења је, каже, то што, за разлику од многих земаља, статус миграната код нас није регулисан и што

они једноставно не постоје у нашем систему.

„Питање правног основа боравка миграната у Србији је нерешено, нити су тражиоци азила, нити су у поступку депортације, нити је против њих покренут прекршајни поступак”, истиче Ђуровић и додаје да одбојност ствара и трећа чињеница да се бројни мигранти у Србији налазе на улицама, те да држава мора проширити њихов прихват у центрима.

Број миграната у прихватним центрима у Србији се смањило, али не испод нивоа пре ванредног стања, наглашавају у Комесаријату за избеглице. Отпор према њима се највише види на појединим сајтовима и фејсбук страницима, кажу за наш лист у КИРС-у.

„Поједине организације, странке и појединци су још пре пандемије започеле антимигрантску кампању која се, с увођењем ванредног стања, потпуно преселила на друштвене мреже. Људе су плашили мигрантима не бирајући начин, ни речи. С укидањем ванредног стања, и просто због чињенице да сад сви виде да нема 'насељених милион миграната' и да они, као што сами говоре, не желе да остану у Србији, те да их је значајан број већ отишао, а да су инциденти које праве ретки и најчешће између њих самих, антимигрантска кампања је изгубила снагу”, наглашавају представници КИРС-а.

**Драгана Јокић
Стаменковић**
Извор: *Политика*

(Фото А. Васиљевић)

Драматично обраћање генерала Леонида Ивашова грађанима Русије

У ТОКУ ЈЕ РАТ ДО УНИШТЕЊА СВИХ НАС

Оружје непријатеља су вакцинација – чипизација и вештачка интелигенција, 5Г – зрачење, урушавање образовања и лишавање свих нас људских права и слобода. Наше оружје су мозак, правна писменост, друштвене мреже, информације, грађански активизам, вера, молитва и победничка светлосна снага љубави.

Уважени суграђани! Стиче се утисак да многи од вас нису свесни смртне опасности која свима нама прети. Свет је сада заиста на ивици понора. Ово није претеривање, нити метафора. Ово је стварност! Али, судећи по врло малој активности на друштвеним мрежама, људи ово или не схватају озбиљно, или мисле да ће се неко други борити за њих и ратовати, или они уопште не знају ништа.

Желео бих да вам разјасним једну врло важну ствар – у току је рат до уништења. уништења свих нас! А чињеница да не експлодирају бомбе и гранате, не фијучу меци и не руше куће, не значи да је данас мирно време и да смо безбедни.

Оружје непријатеља су вакцинација – чипизација и вештачка интелигенција, 5Г – зрачење, урушавање образовања и лишавање свих нас људских права и слобода. Наше оружје су мозак, правна писменост, друштвене мреже, информације, грађански активизам, вера, молитва и победничка светлосна снага љубави. Ако мислите да то није довољно, грешите. Ово је више него довољно за победу!

Али, имамо проблем. Њега смо наследили из совјетске ере. Научени смо да третирамо државу као дадиљу која ће све одлучити за нас, побринути се за све, „одједном ће мађионичар долетети у плавом хеликоптеру ...“ итд. Али, сви се морамо пробудити и одрасти! Нико неће учинити ништа за нас! Ми се морамо борити за свој живот и своју децу! И то треба добро запамтити!

Да, слава Богу, постоје активисти који покушавају да се боре на челу и окупљају истомишљенике око себе. Низак поклон и од срца им захвалност. Али шта мислите, да они сами могу све без вас?! Да ли мислите да ће у неком лепом тренутку неки храбри командант наредити „Јуриш!“, А хиљаде храбрих војника ће појурити у битку, умирући за вас?! А Ви ћете ово гледати на „Ју тјубу“ уз пиво и пицу?! Вероватно ћу

разочарати многе - то се неће догодити. А ево и зашто.

Сада добијамо оно што смо заслужили. Били смо стадо оваца, мислећи да је могуће не упитати се у политику, не проучавати законе, живети у свом задовољству. И немој да ме вређаш - нисам превише различит од осталих... Али најважније од свега што смо престали да будемо један велики народ. А ово је велики проблем. И без његовог решавања, нема разлога да рачунамо на успех, колико год ми узвикивали „Хвала, деда, на победи!“

Наши су дедови победили управо зато што су се ујединили пред смртном опасношћу. А ми читамо постове на Интернету, а максимум који нам је довољан је да то лајкујемо или залепимо стикер у коментару. Људи, разумејте - није довољно лајковати! Сада није довољно да сами нешто знамо! Морамо активно ширити информацију, доносећи је сваком становнику! И не само наше земље! И није довољно само да се огорчите, огорчење не даје ништа.

Немојте ме схватити погрешно - не желим никога да кривим за било шта, посебно оне који су веома активни. Али, ово што ми данас радимо није уопште довољно! Треба нам масовност! Не рачунајте да ће други учинити оно што треба за вас! И немојте рећи „не разумем ово“ – разaberите се! Немојте рећи „немам времена, радим“, као и сви, и ви сте у смртној опасности.

Схватите једноставну истину за себе - Нико неће заштити вашу децу! Сада живот народа и државе зависи од сваког од нас! Или мислите да Бил Гејтс, говорећи о уништењу шест милијарди људи, није мислио на вас, већ на ваше комшије?!

На крају крајева, од вас се не тражи пуно - једноставно да што више ширите информације, пишете петиције и писма посланицима и члановима владе. Ето, то је све! Готове шаблоне за документе и писма! Активисти су већ обавили главни посао, треба вам само неколико кликова! Само немојте рећи да од тога неће бити ништа. Просто, учините то! Сваки! Уместо фотографија мачака и паса ... Проучите Устав!

Тамо нема превише слова. Јер ће вас поново преварити. Сазнајте шта је нанова вакцина, 5Г, прочитајте закон о паметном граду на веб локацији градоначелника Москве, немојте бити лењи да бисте разумели суштину програма учења на даљину. Погледајте видео снимке на „Ју тјубу“ који објашњавају шта је то и чиме је то преплављено... Мислим да ће вам се коса дићи на глави и постаћете много активнији ... Ово и јесте посао у име победе.

И још један важан моменат неопходно је разумети - више немамо прилику да будемо исти. Неће се десити да се свет променио, а да ми останемо исти као што смо били. Морамо расти и јачати. Успут, непријатељи нас нагоне да будемо активнији, паметнији, јачи и самоуверенији у себе. Хвала им на томе ...

Али, најважније је да се морамо - и моћи ћемо - да се ујединимо и опет постанемо велики, пријатељски и јак народ. Видећемо да нисмо сами у свом стану иза тастатуре, има нас пуно! И нећемо рећи да су наши људи лењи и кукавички, да нико неће устати. Наш народ није такав! Само се морамо ујединити. И Интернет ће нам донети велику корист у овоме. Као што изрека каже, „ко нас мучи, тај ће нам и помоћи“. Наши непријатељи рачунају на нашу глупост, кукавичлук и пасивност. Управо те особине могу им омогућити да нас поробе и униште. Али, разочараћемо их.

Ово и јесте инфомациони рат! Ми ратујемо информацијама! Стога, ми морамо бити наоружани и уједињени. У супротном, непријатељ ће покушати да нас окрене једне против других, у крвави грађански рат, брат на брата, како бисмо се међусобно убијали. Покушаће да нас поделе и покопају. Вакцинисане са противницима вакцина, чиповане био-роботе с нормалним живим људима, итд... Но, ми не смемо довести ствар до крвопролића! То је већ било пре сто година. Не смемо помоћи непријатељу да нас уништи. Зато се активно прикључите борби на интернету!

И, на крају, упамтите да смо ми – један велики народ! Народ – победник! Ми морамо бити заједно! То је главни залог наше победе. Радите, браћо! Ради деце! Ради њихове светле будућности! Како су се некада борили наши дедови и прадедови! Немамо се где повући...

Ујединимо народ!

Превод са руског и приређивање: „Борба за веру“

Извор: 3gm.info

Не бледе сећања на крвави марш

НЕМЦИМА ТО НЕ ТРЕБА ЗАБОРАВИТИ

Прошло је 79 година од фашистичке освете из Другог светског рата када је у Србији за једног погинулог Немца стрељано стотину недужних грађана. Једна од тих немачких освета је и, до сада нигде у свету забележени - крвави марш грађана од Шапца до сремског села Јарак, у дужини од 20 километара.

Поштујући све здравствене мере, овој свечаности присуствовао је пристојан број грађана.

Сваке године учесници тог марша говорили су о невиђеној тортури – убијани су сви они који нису могли да трче, а многи житељи су бацани у Саву. У тој колони људи су бестијално пребијани, били су без хране и воде.

Ове године, поред званичних делегација из општина Шабац, Сремске Митровице и Руме, били су бројни представници из више сремских села, СУБНОР-а Војводине и Месне заједнице Јарак. Присутнима се обратио Александар Ђенадић, секретар ГО СУБНОР-а Шабац, који је изнео неколико података о крвавом маршу, за које се до сада није чуло, и више пута поновио захвалност мештанима Јарка за несребично изказану солидарност и љубав према

учесницима марша, излажући и себе смртној опасности.

На спомен-чесми у Јарку, коју су изградиле Шапчани у знак захвалности Јарчанима за пружену руку и помоћ, положено је двадесетак венаца из Шапца, Сремске Митровице, Руме, из више сремских села и Месне заједнице Јарак.

Из пригодних говора и великог броја положених венаца јасно је упућена порука свету.

У заједничкој делегацији Шапца, која је положила венац, били су Владимир Нинковић, Александар Ђенадић, Ђорђе Момчиловић, Драган Јовановић и Живој Ђорђић.

С. Стојановић

Случај Машала у анализима београдске администрације

ПОВРЕДА РАТНИХ РАНА

Већ две године траје битка пуковника у пензији Драгана Машале, инвалида из Другог светског рата против Секретаријата за борачку и инвалидску заштиту Београда. А реч је, заправо, само о једној особи у тој градској институцији која се, не знамо из којих разлога, окомила на човека који је напунио 94 године живота. Пуковник Машала је дуго био инвалид 100 одсто, а онда је функционерка из градске институције, смањила му проценат инвалидности на 80 одсто. Тако је настала својерсно чудо у медицини, јер је логично да старијим годинама живота се инвалидност повећава, а не као што је то администрација измислила – да се рапидно смањује.

Ход по мукама, односно сукоб са администрацијом, Машала је започео како би, пошто су га ноге издале, могао да има обележено и резервисано паркинг место испред зграде, каквих има у свим деловима града. Са инвалидитетом од 100 одсто могао би да оствари и ортопедско помагало, али тако не мисле они који плату примају да би помогли инвалидима, посебно ратним војним инвалидима.

У недавном обраћању градским оцима пуковник Драган Машала је, између оста-

лог, написао: „Пошто ми се овде, у мом случају, ништа не верује, ургентно захтевам преглед и проверу целокупне медицинске документације и преписке о овоме питању са органима управе, а од стране стручне, независне и самосталне институције-тела по питању давно утврђеног карактера и природе инвалидитета, који ми виша комисија оспорава (право на ортопедски додаток а тиме и на обележено и резервисано паркинг место за инвалидско возило које држим пред зградом у којој станујем). На однос и начин који доживљавам у вези са овим, не би ме изненадило да исти актери поставе питање да ли сам са Козаре и учесник у рату од јулских дана 1941. године, као малолетник са 16 година живота“.

У закључку поднеска Машала још наводи: „Време је да се над овим замисли и узму одговорнији став и они који се сматрају брижнијим за будућност овог друштва, па га „штите“ од мене и сличних“.

Пуковник Машала, као учесник борби за ослобођење Београда 1944. године, 20. октобра прошле године седео је у првом реду велике сале „Сава центра“ као личност којој је указана изузетна почаст. У том истом реду био је државни врх Србије, са Дмитријем Медведевим, уваженим гостом из Руске Федерације.

Да ли ће администрација стати коначно на страну ратног војног инвалида, остаје да се види. Чак и да су чиновници у праву, требало би да другачијим очима посматрају овај случај. Јер нико од њих не зна шта су ратне ране. Уместо да их видају, они их још више повређују.

З. Пешић

Муке са војним здравством

СПУТАВАЊЕ САМОВОЉЕ

Готово свакодневно, писаним путем или телефоном, неко од осигураника који се лече у војном здравственом систему се жали на поступке појединаца или војноздравствених установа, тражећи да их Удружење заштити у том смислу да могу несметано да остваре своја законом и подзаконским актима утврђена права.

Ево и примера. Корисник инвалидске војне пензије, са изразито ниским месечним примањима, добио је рехабилитацију од 14 дана, иако су лекари захтевали да је неопходно да он у специјализованој здравственој установи остане најмање 21 дан. Њему је Управа за војно здравство, осим скраћења те врсте лечења (28. септембра) наложила и то да мора да плати 50 одсто трошкова рехабилитације. Знајући да има право на 21 дан и да не треба да има обавезу да учествује у трошковима, Р. И. војни пензионер из Ужица, обратио се адвокату Милисаву Курмазовићу, човеку који добро познаје систем војног здравства.

У жалби коју је формулисао адвокат наведено је да је реч о неправилној примени закона и другог прописа, да је погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, да су у питању битне повреде правила поступка и да су тиме занемарена основна људска права. Такође је наведено да се ради и о својерсној дискриминацији, што није дозвољено у нашем правном систему.

Сва је срећа да је правда и даље доступна. Наиме адвокату је 13. новембра stigло решење Фонда за СОВО којим се усваја жалба и поништава решење Управе за војно здравство.

Ето, победила је правда.

Зар је она (правда) морала да се истерује посредством адвоката? Логика упућује да би службенике који у Управи за војно здравство одлучују о судбини осигураника у смислу лечења и рехабилитације, треба приљежније о тој материји да проуче закон и подзаконска акта. Уколико се у Управи за војно здравство оцени да је потребно, могли би да организују курсеве за оспособљавања или стручну наставу на основу утврђених промашаја. Старо је правило да се најлакше учи на грешкама других. Можда би неке од службеника који учествовали у грешкама, требало заменити онима који тај посао више лежи.

Императив свих императива је спутавање самовоље чиновника. Они који упорно греше требало би да одговарају за своје поступке. Да ли баш држава мора да плати адвокатске и судске трошкове уместо оних који су их проузроковали? Када сами буду морали да их носе, све ће бити другачије.

З. П.

Поред авиона МиГ-21
на којем је летео

Како су макете авиона МиГ-29 замениле праве ваздухоплове

УСПЕЛА РАТНА ВАРКА

Идеју да суперсоничне ваздухоплове наш РВ и ПВО сачува тако што ће се НАТО-у потурити верне копије авиона дао је пилот потпуковник Ђорђе Иванов, данас пензионер и врсни сликар

Западни војни савез током агресије на Србију (СРЈ) највише убојних средстава потрошио је на инфраструктуру РВ и ПВО, настојећи да превластом у ваздушном простору обезбеди потпуну војну доминацију и омогући несметани улазак копнених снага на простор Косова и Метохије и у унутрашњост Србије.

Били смо у земуницама у близини аеродрома Батајница, када су 24. марта 1999. године крстареће ракете почеле да погађају аеродромске објекте. Земља је подрхтавала, а ми се под земљом сударали од силине детонација. Прави ратни пакао. Свако је био у својим мислима, а повремено би неко од нас изговорио по коју реченицу. Те дуге, можда моје најдуже ноћи, пребирао сам по сећањима, размишљао како докочити НАТО-у који је техничко-технолошки био многоструко инфериорнији, прича Ђорђе Иванов.

Сутрадан је на аеродрому боравио командант РВ и ПВО генерал Спасоје Смиљанић.

Знао сам да су главни циљеве бомбардера НАТО-а наши авиони МиГ-29. Прве ноћи оборена су нам четири апарата. Већ тада је било јасно да армирано-бетонски капонири не могу да заштите ваздухоплове од дејства пројектила НАТО-а који су кроз бетон и челик пролазили као кроз сир. Требало је сачувати авионе јер других нисмо имали, а у нашој земљи се не производе суперсонични ваздухоплови. Синула ми је идеја да пилотима НАТО-а уместо стварних, потуримо макете авиона. Питао

сам команданта Смиљанића да ли можемо да правимо макете авиона. Стекао сам утисак да није веровао да то можемо да учинимо у ратним условима и да ми је реда ради то одобрио.

Макета велика као и авион

Времена није било за губљење. Иванов се одмах дао на посао. Знао је да само упорношћу може да оствари циљ. А стартовао је од нуле, то јест у глави је само имао помало утопистичку идеју. Требало је направити макету и истој величини као и прави авион. Једино искуство у прављењу макета било му је оно које је стекао када је имао 12 година. Тада му се јавила идеја да за престижни карневал у Срумици направи макету тројанског коња. Од дасака на школској огради и грађе коју су му обезбедили другови, skleпао је тројанског коња коме су се сви дивили.

Остварио сам контакт с авиомоделаром Радојем Благојевићем из Нове Пазове. Та идеја се и њему допала, али сам му рекао да ћемо макете израђивати у строгој тајности и да држи „језик за зубе“. У противном, ако би се за макете сазнало, лако би се проширила прича, па би можда за то сазнао и неко ко припада обавештајној мрежи НАТО-а. Требало је пронаћи радионицу где бисмо скривено од очију јавности радили у тишини. Утврдили смо да нам по опремљености и габаритима одговара једна радионица за обраду дрвене грађе која се налазила у Новој Пазови. Окупили смо седмочлани тим и кренули да стварамо, казује Ђорђе Иванов.

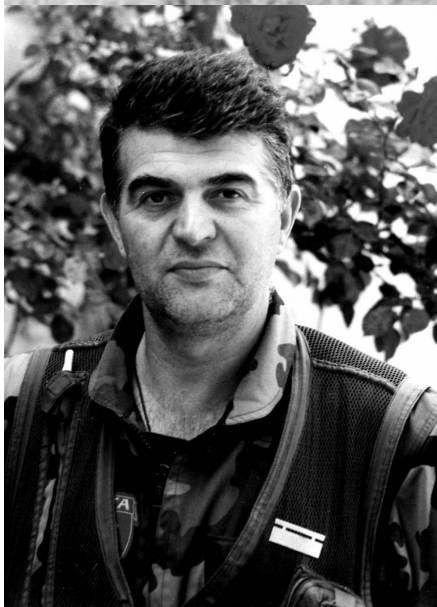
Макета је морала да буде прекривена

металом, али се већ на почетку испречио проблем како доћи до лима, како га обликовати и спојити делове у целину. Иванов је знао да штампари користе лимене плоче, па је отишао у Војну штампарију и тамо наишао на разумевање. За димензије и облике појединих целина авиона МиГ-29 користили су пластичне моделе 32 и 72 пута мање од оригинала. У ходу су решавањем проблема на које је мали али одабрани тим наишао, а свима је циљ био светиња којој су свим срцем тежили. О томе каква су све спотицања доживели могла би књига да се напише...

Прва макета била је спремна после двадесетак дана.

Огроман труд могао је за тренутак да пропадне. Ваљало је новопроизведени „авион“ пребацити од радионице до аеродрома Батајница. Тих неколико километара, чинило се, били су готово непремостива препрека. Знали смо да сателити над Београдом круже сваких седам минута. Остати невидљив с једне стране био је императив, а с друге – требало је монтирати дрвена крила на дрвени труп који су били прекривени лименим плочама и офарбани у истој боји. Потом је та грдосија требало да се закачи на трактор и неопажено одвуче до аеродромске писте. Била је то осетљива, али прецизно вођена операција, присећа се Ђорђе.

Када је макета авиона постављена у близини писте, а њен прави „брат“, који може да лети, скрајнут мало подаље и до-

Ђорђе Иванов: ратни портрет из 1999. године

бро маскиран, чекало се само да машинерија НАТО-а извиђањем уочи циљ и предузме акцију.

Први успех као подстрек

-Авиони НАТО-а долетели су неколико сати касније. Пројектили које су „одапели“ непријатељски авиони, претворили су макету у парампарчад и пепео. Прави авион је остао читав, а нашем задовољству, због успешно обављеног посла, није било краја. Може само да се претпостави како су ликовали генерали НАТО-а што су успели да „униште“ још један МиГ-29. Прави авион који је вешто био маскиран остао је без и једне огреботине.

Први успех значио је и велики подстрек за тим који је „произвео“ први авион МиГ-29 у маленој радионици. Прво искуство и ударнички рад допринели су да следећа макета буде готова за свега седам дана. Наредни лажни авиони израђени су за још краће време.

-О свему смо водили рачуна. Учинили смо да непријатељски пилоти имају утисак да су заиста погодили прави авион. У реп макете, то јест у уграђена два метална бурета који су имитирали издунне коморе, сипали смо керозин и палили га, тако да одају утисак да су стартовани моћни мотори и да авион само чека наређење да полети. Употребили смо и димне кутије. На тај начин пилоти авиона НАТО-а имали су и одговарајући термални одраз. Да све буде веродостојно, макете смо чак опремали и радио-станицама.

НАДМУДРЕНИ НАТО:

Макета авиона на лажном ватреном положају визуелно изгледа као прави авион, даје и радарски одраз зато што је унутра постављена радио станица Наташа која је емитовала комуникацију

Током агресије НАТО-а направљено је укупно шест макета авиона МиГ-29. Свих шест је погођено. Само на једном нису експлодирани пројектили, па је сачуван да сведочи о великом подвигу потпуковника Ђорђе Иванова и његове екипе изузетних мајстора. Данас се та макета налази уз зграду Музеја ваздухопловства, у близини аеродрома Сурчин. Макету која је део изложбене поставке „Одбрана 78“ накнадно је урадио Иванов. Његова заслуга је и то што је ревитализован авион типа „Каравела“ који је изложен у оквиру Ваздухопловног музеја. Сада тај експонат изгледа као да је тек сишао испод чекића, то јест да је малопре изашао из производне хале.

Нажалост потпуковник Ђорђе Иванов није био у прилици да се витешки супротстави авионима НАТО-а. Летео је на суперсоничном авиону типа МиГ-21 и оставао 1.800 сати налета. Због значајног технолошког заостатка у односу на авионе НАТО-а, пред почетак агресије на СРЈ, командант РВ и ПВО генерал Спасоје Смиљанић забранио је полетање тих ваздухоплова.

Пилот Иванов је свакако један од јунака одбране из 1999. године. После погођених шест макета, у штабу НАТО-а су сматрали да су сви авиони МиГ-29 нашег ваздухопловства уништени, па су престали да трагају за њима, како би их погодили. Тиме су смањени напади на аеродроме. Захваљујући дружини из малене радионице сачувано је шест пилота и исто толико авиона. Мерено аршинима финансија, потпуковник Иванов и екипа мајстора уштедели су држави најмање 200 милиона долара и што је још важније – није уништена наша ловачка авиација.

Одбрана Белог анђела

Потпуковник Иванов испричао нам је догледовштину коју је чуо од братства манастира Милешева.

-Једног дана, по завршеној агресији, у друштву наше жене у манастир Милешева дошла је нека Енглескиња, молећи да јој покаже Белог анђела који је био прекривен. Када га је видела, кренуле су јој сузе. Испоставило се да је као пилот летела изнад тог подручја с наређењем да гађа манастир. Облак који је уочила у једном тре-

нутку добио је обресе анђела, што ју је збунило и на чудан начин натерало да наслепом изручи товар. Тако је виша сила спасла нашу светињу непроцењиве вредности.

Током снимања филма „рат уживо“ који је режирао Дарко Бајић, мало је недостајало да једина преживела макета авиона МиГ-29 страда занавек.

-Филмска екипа је на Батајници планирала да у једној сцени испали ракету на макету и да је уништи. По сваку цену сам желео да сачувам ту једину преосталу макету да сведочи новим нараштајима како смо се борили против НАТО-а. У једном тренутку филмације су злоупотребиле моје одсуство и покушали да макету превезу на друго место, да би је уништили. Опет се виша сила умешала на најбољи начин – пукла им је осовина на предњем точку и макета се уколала на том месту. Тако је сведок наше духовне супериорности, захваљујући „случају“ ипак сачуван за поколења, наводи Иванов.

Макета ће сведочити како је једна мала, технолошки недовољно развијена, али земља у којој је накупља реч слобода, успела да надмудри и да надигра високософистицирану и технолошки надмоћну војну силу.

Постојао је план и да се направи неколико макета авиона типа „Сухој“, како би се створила пометња у штабу НАТО-а, али се од тога убрзо одустало, како тиме не би пореметили ионако лоше односе између две силе.

Потпуковника Иванова питали смо да ли су после агресије међу ваздухопловце долазили функционери НАТО-а?

-Долазили су и долазе, између осталог трагајући за чињеницама како смо све успевали да им доскочимо. Када је једна од делегација НАТО-а посетила Музеј ваздухопловства, један од чланова поставио је питање Петру Недељковићу, врском познаваоцу наше ваздухопловне историје, које је гласило: „Како је било осећање ратовати против најмоћније земље на свету“. Петар је као из топа одговорио: „Не знам, још нисмо ратовали против Русије“.

Када је требало да своја богата летачка искуства пренесе младим пилотима, Ђорђе Иванов је, попут хиљада официра и подофицира наше војске 2001. године пензионисан.

Колико нам је познато потпуковник Иванов није одликован нити је награђен одговарајућим признањем за оно што је за Србију учинио током агресије НАТО-а на нашу земљу.

Да ли је дошло време да се грешка исправи!?

Звонимир ПЕШИЋ

Шабац заборавио на дан ослобођења града

ТОЧАК СЕ, ИПАК, ОКРЕЋЕ

Град Шабац, са широм околином, је међу првим градовима у бившој Југославији који је устао против фашизма. После четири године борби, патње и уништења у земљи, крајем 1944. године, ослобођени су многи градови и насеља, да би 9. маја 1945. године Европа у потпуности поразила фашизам.

Шапчани су до пре двадесетак година славили свој Дан ослобођења – 23. октобар. Тај датум био је уписан и у грбу града. Они који памте раније време (И Нови Сад је ослобођен управо 23. октобра), сећају се да је то био најрадоснији и најсвечанији дан у граду. Улице су биле украшене заставама. На свечаном скупу сумирани су привредни, спортски и други ре-

зултати од претходног празника до тог дана. Дан ослобођења био је и нерадни дан у општини.

Шабац је онда свој јубилеј обележио постављањем симболичне спомен-плоче зване Камен-знамен 23. октобра 1970. године, на платоу испред хотела „Слобода“. То обележје, уз неколико сељакања, право место пронашло је на градском тргу поред фонтане.

Када је завладао вишепартијски систем, престао је да се обележава Дан ослобођења Шапца. Док други градови и данас славе свој дан ослобођења - Шабац као да је још увек у рату. Докле, сазнаће се.

С. Стојановић

Из Месне организације
„Бежанијска коса“

СВЕМОЋНИ ТЕЛЕФОН

Председник Месног одбора Милан Калчић 22. октобра организовао је и реализовао седницу телефонским путем дана, у чијем раду се посредно учествовали чланови тог одбора. На дневном реду су се наша следећа питања: мере опрезности у вези са пандемијом вируса ковид 19, здравствено збрињавање, стамбено обезбеђење, социјална и хуманитарна помоћ, учлањење необухваћених војних пензионера, претплата на лист „Војни ветеран“ и проналажење одговарајуће особе за послове секретара-благотворника у Општинском одбору УВП Новог Београда.

Остварено је јединству у оцени да се корисници војних пензија морају максимално и одговорно придржавати мера и упутстава које је прописао Кризни штаб и државни органи у целини.

Што се здравственог збрињавања тиче, чланови Месног одбора обавештени су о ситуацији у амбуланти на Бежанијској Коси, конкретно да поново ради апотека и да ће вакцине сање војних осигураника против грипа отпочети вероватно крајем октобра. Особље амбуланте са управником др Асјом Поповић, максимално је окренуто ка војним пензионерима.

У циљу информисања лица која немају трајно решено стамбено питање или поседују неодговарајући

стан, обавештени су чланови Месног одбора о допису Министарства одбране о начину решавања тог питања. На пошту пријављивања названим „брзи прсти“ изречене су бројне примедбе.

У погледу пружања неопходне социјално-хуманитарне помоћи, акције око учлањења нових чланова и претплате на лист „Војни ветеран“ члановима Месног одбора, а и појединим члановима удружења, остаје трајна обавеза, о чему су сви у разговору са председником дали сагласност и пуну подршку.

Имајући у виду тренутно стање у земљи, одржавање седница путем телефона или слањем СМС порука је изнуђена неминовност.

М. К.

Претплата на гласило „Војни ветеран“ у 2021.

Претплата на лист „Војни ветеран“ у 2021. години остаће иста као и претходне године, то јест износиће 600.- динара. Тираж ће се, према наручбама, испоручивати општинским и градским организацијама. Реализација претплате ће се вршити тако што ће општинска (градска) организација новац од претплате књижити у својој благајни, а финансијски орган Извршног одбора ГО УВПС ће наведене износе „одбијати“ од месечне чланарине.

Рок за достављање претплате, у писаном облику, је 22. 12. 2020. године. Лице за контакт је председник извршног одбора Зоран Вучковић (мобилни телефон број: 064/8171-301 и фиксни: 011/ 630 50 96). Календар УВПС се може наручити посредством „Пан-пласта“, лице за контакт је Драган Пантић (064/8171-360 и 063/342-473). Цена по примерку је 140 динара.

**ЦЕНА
ОСТАЛА
ИСТА**
износиће
600. динара

Најстарији члан МО УВПС
„Газела“ – Нови Београд

ВЕРА ПРЕСКОЧИЛА ЧАРОБНУ СТОТУ

Та старица избораних образа, која због ослабљеног вида не може да чита, каже да воли да гледа политичке емисије и спорт и страсни је навијач Новака Ђоковића

Да ли се сећате колико пута је свако од нас некоме уз честитку изговорио и ону удомаћену изреку: „живео ти мени сто година“! Верујем да је такву жељу много пута слушала и Вера Адић, једна од 857 чланова Месне организације УВПС „Газела“ Нови Београд, од оснивања 1993. године и њена најстарија чланица, како рече председник Гордан Марић. Вера, „пчелица“ из Каменова ове године прескочила је ту чаробну бројку сто.

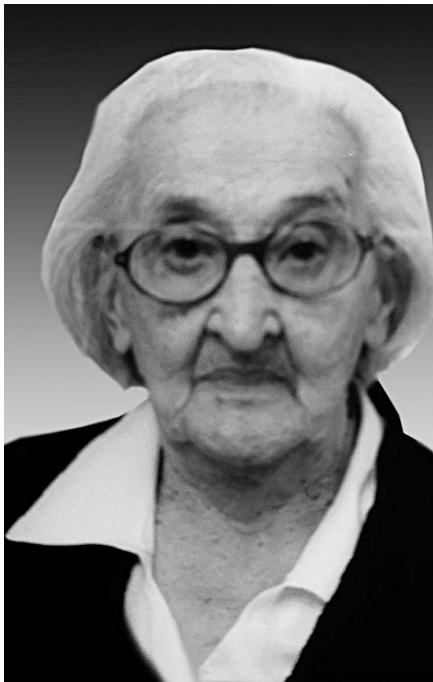
Тог петог августовског дана 1920. године, мајку Катарину и оца Стојадина, учесника у Великом рату, сунце је још снажније озарило њихове образе него обично. Добили су ћерку, крхку и нежну девојчицу коју ће крстити у сеоској цркви и дати јој име Вера, као једној од првих ствари о којој учимо као хришћани, из триптиха „љубав, вера, нада“. У том троуглу људског постојања радила, живела и доживела стоту!

Маја, као свака радознала девојчица чистог срца закорачила је храбро у свет, да би у сваком новом дану откривала колико је разнолик. А Вера је у свакоме тражила само добро, па чак и у најтужнијим тренуцима у свом животу. И Верин живот поред добротe и благодати знао је да немилосрдно шибачи и наноси боли. Та мајусна девојчица уздигла се као херојина и оберучке примила у своје криоце две сестричне од седам и девет година, када им је 1967. године преминула мајка, њена сестра. Од тада им је Вера и тетка и мајка, која их је чувала, школовала и данас са њима живи као биолошка мајка.

„Кад бих имао и сто година, мој најбољи дан би био сутра“, рекао је велики чилеански песник Пабло Неруда. Вера већ има сто година и верујем да јој је најбољи дан „сутра“. Радује се Вера сутрашњем дану јер с љубављу и радошћу очекује да би загрлила своја четири унука и мезимицу унуку. Можда је баш то „сутра“ продужије корачање у други век њеног живота који несобично дели са својим најмилијима. И данас та оронута старица избораних образа, која због ослабљеног вида не може да чита, каже да воли да гледа политичке емисије и спорт и страсни је навијач Новака Ђоковића.

Породица као кошница

У родном Каменову крај потока по имену Река, по коме се босонога девојчица Вера брчкала, био је обичај да када се млада удаје у мираз добије

Унуци је испуњавају срећом и радошћу: Вера Адић

сто кошница. Нисам сазнао да је Вера удајом за Милана добила сто кошница, али ето, какве симболике, доживела је стоту. Има Вера данас своју кошницу, своју срећну породицу у којој живе и раде три генерације, као што живе и вредно раде пчеле у четири хиљаде кошница у родном Каменову.

Пре Другог светског рата Верини родитељи долазе у Београд где отац Стојадин ради као кондуктер а мајка Катарина као спремачица. Ту Вера уписује основну школу „Свети Сава“ на Врачару. Сећа се и с осмехом прича да јој је прва (тада једина) свеска и књига била камена таблица у раму са крежуљом за писање и морским сунђером за брисање. А данас њени унуци клику по паметним телефонима, таблетима, компјутерима... У шали ће: једно им је заједничко, и на каменој табlici и на компјутеру се и лако пише још лакше брише. У замаху рата 1941. године Вера се удаје за Милана Адића, капетана прве класе, који је радио као технички уредник у „Информатору“. И Вера се као по инерцији придружила супругу као војни службеник прве класе на пословима рачуновод-

ства у ССНО. По потреби службе једно време живе и раде у Нишу и Суботици. Данас Вера живи у Новом Београду о којој брине њена ћерка-сестричина Вера.

Као и многи из њене генерације и Вера је била активан члан СКЈ тог времена кога се с радошћу сећа. Волела је да чита, а у слободним тренуцима бавила се ручним радовима а као и свака домаћица поред спремање зимнице највише је волела да кува сарму. Каже да и сада воли каткад да после ручка попије чашу пива а као посланицу сладолед. Од цвећа онајвише је узгајала руже. Воли да носи одећу тевет и беле боје. Каже да се није бавила спортом али се носталгијом и радошћу сећа ђачких прослава. Као девојчици, уместо лутке, омиљена играчка била јој је дрвени точак са којим је јурила по прашњавим сеоским сокацима као и њени вршњаци.

У Београду су, каже, живели скромно али уредно, у времену када смо сви више били гладни него сити. Као гимназијалка Друге женске гимназије на Врачару с поносом истиче плаве ђачке кецеље са белом крагном и беретком и с радошћу се сећа своје најбоље школске другарице Гордане Мишковић, ћерке тамошњег апотекара.

Загрљај – најбољи лек

Док испија кафу, на питање, да ли се сећа потешкоћа које су је пратиле кроз живот, уз осмех рече: „Не желим да их се сећам, хоћу да уживам са унуцима и праунуцима. Они ме испуњавају срећом и радошћу а њихови осмеси, шале и дечичје досетке ме веселе и дају снагу да лакше одолевам дубокој јесени живота. А њихови загрљаји и пољупци су ми најбољи лек за срећан, спокојан и миран живот у ово тужно време ове чудне и опакe епидемије, која нас спречава да смо чешће заједно. Ништа ми не недостаје осим њихових загрљаја“.

На питање, који је рецепт за дуг и здрав живот, јасно и самоуверено је рекла: добар муж, слога, узајамно разумевање и поштовање. И поручује: „волите се, чувајте породицу и будите поштени“.

Уз Верим стоти рођендан још једна лепа мисао шпанског политичара Карлоса Вестендорпа: „У људском ДНК не постоји фиксиран број максималне дужине живота“, и додаје, „први човек који ће напунити 135 година је већ рођен“. Можда је у Вериној породици већ рођен тај човек.

Када смо дошли до питања шта она мисли како треба да ради и чиме да се бави наше Удружење, лаконски је одговорила: „Ваљда они то добро знају шта и чиме треба да се бави“.

Можда би Удружење требало да установи неко признање за све чланове који доживе стоту и да им се уз то додели и новчана награда.

Да, можда, не!

Нео Косовац

Злочини немачких окупатора у Крагујевцу (2)

СТРЕЉАЛИ И ЋАКЕ

Команданти два батаљона који су извршили стрељање ђака су били просветни радници. Мајор Паул Кениг је био професор теологије протестантске цркве, а капетан Фриц Фидлер директор Високе школе Техничких наука у Аустрији. Поставља се питање шта се десило тим људима који су у цивилу били професори, а овде постали злочинци и убијали чак и децу. Према неким подацима, цео батаљон који је извршио стрељање послат је на одмор због психичких поремећаја који су настали због учешћа у злочину.

Прво масовно стрељање грађана у Крагујевцу извршено је 20. октобра 1941. године у 18 часова. Тог дана Немци су извели на стрељање две групе цивила. Сви ухапшеници одведени су у двориште касарне Трећег артиљеријског пука и тамо претресани и одузете су им све личне ствари. Немци су стрељали прво групу од 66 особа, у којој је било највише Јевреја, а потом и групу од 53 особе из затвора, у којој је било талаца и предатних робљаца. Немачке оружане снаге су 20. октобра 1941. године стрељале укупно 119 лица српске и јеврејске националности.

Највеће стрељање грађана у Крагујевцу извршено је 21. октобра 1941. године. Тог дана Немци су извели 2.301 особу пред стрељачки строј код Централног гробља српске војске из 1914. и 1915. у Шумарицама. Стрељање је почело у 7 часова ујутро. Прву групу људи одвели су до Сушичког потока, где их је чекала група од 30 до 50 Немаца. Цивиле су поређали у четири реда, а у сваком је било по 50 људи. Након стрељања Немци су пиштољем убијали оне који су остали рањени.

Из барака су одвојене групе од по 100 људи на губилиште. До два часа по подне завршено је стрељање. Ликвидирали су 2.272 особе док су 29 лица преживела стрељање. Међу стрељаним је било 217 малолетних лица. Од чега изнад 15 година старости, 60 ученика гимназије и 134 малолетника који нису ишли у школу, као и 23 деце испод 15 година старости, углавном ромске националности. Немачка команда је намерно изабрала за стрељање благе падине поред Ердоглијског и Сушичког потока. Благе падине су војницима пружале добар поглед на све цивиле које су стрељали, и они нису могли неопажено да побегну. Неке групе су стављали на брежуљак, а они стајали у подножју, друге су пак стајале поред потока, а војници на узвишењу. Војници су стајали у два реда: један ред је стајао, а други клечао. Било је покушаја бекства, многи су пронађени мртви стотинак метара од својих група, а неколицини је успело да се спасе бекством, јер војници нису имали превише

времена да их гоне, јер су им стално стизале нове групе.

Комунистичка фризура

Марисав Петровић наводи да су они покушали спасити што више људи: Добро-

вољци су се тога дана морали понизити пред окупатором много, само да би што више спасли. Мислим да је бар 70 њих украдено из група одређених за стрељање и за толико да се смањи број од 2.300. Морамо истаћи и то да су нам неки Немци у овоме помагали, нарочито један подофицир. Подофицир је био професор и знао је нешто српски и служио као тумач. Нарочито нам је помогао у извлачењу ђака.

Интересантна је и његова изјава да нису могли спасити оне ђаке који су „носили комунистичку фризуру по којој су се познавали да су комунистички омладинци“. Међутим, Петровић признаје да су они у замену за Србе ухватили 200 Рома и предали их Немцима. Једна група добровољаца под вођством Момчила Здравковића званог Изрило преузела је задатак да покупи све Роме у граду. Такође, Петровић је ову трагедију искористио и да се обрчуна са политичким неистомисљеницима. Тако је познат случај попа Андре Божића из Бадњевца, једног од оснивача равнорског покрета у Шумадијском округу. По њега су, 19. октобра, блиндираним возом који је свакодневно саобраћао на линији Лапово-Крагујевац дошли припадници Љотићевих добровољаца, на лични захтев Марисава Петровића. Затворили су га у школи „Краљ Петар“ у Крагујевцу, а стрељан је у првој групи 21. октобра у 8 часова. Забељен је њихов разговор у школи: „Видиш бре, попе Андро, рече му Марисав, да ти од мене зависи живот? Ако ме је воља, ти ћеш бити стрељан, а ако је мени воља, бићеш пуштен!“ Поп Андро му одговори: „Ва-

ла Марисаве, кад мој живот зависи од тебе, и не треба ми! Више волим да будем стрељан но да живим твојом милошћу.“ Данас у музеју је изложена његова опроштајна порука на којој пише да је страдао невин.

Док је хапшење трајало Марисав Петровић је са пиштољем у руци ушао у општину, ухапсио службенике и поставио своје људе. У општини су, поред осталих ухапсили и адвоката Драгољуба Миловановића Бену. Љотићевци су ухапсили и капетана Божићара Васићу, командира жандармеријске чете у Крагујевцу. Добровољци су ухапсили и Наду Наумовић студенткињу медицине и члана КПЈ. Патрола љотићеваца је око 11 сати прошла градом и купила оне мушкарце који су избегли први талас рације немачких војника. Из суседства су повели Александра - Цанета Мате-

Стрељање цивила у Крагујевцу октобра 1941. године

Споменик стрељаним ђацима у парку Шумарице

јића који је како би избегао стрељање пристао да приступи добровољцима. Када је та група пролазила поред пекаре, Нада је узвикнула: „Цане, шта ћеш са овима, боље да те убију Немци него они.“ Љотићевци су је зграбили и са осталима отерали у школу „Краљ Петар“ где је био њихов штаб, а уједно и затвор. Укупно су похапсили око 100 Срба који су затворени у школу, а касније и стрељани.

Задржали таоце

Са друге стране, након Другог светског рата је усвојено да је на стрељање одведено 10.000 људи, а да је стрељано укупно 7.000. У листу „Борба“ у броју 14 од 15. новембра 1941. о самом стрељању пише: „Сав тај народ је довођен у логор окољен бодљикавом жицом. Ту су их чували Немци и недићевци. Стрељање је вршено по групама од по 50-60 људи на пет места у граду. Немци и недићевци заједнички су изводили људе до губилишта, ту су им наређивали да клекну, а затим би их косили митраљезом. У тој гужви успело је да побегне неколико људи, од којих је већи број рањен. Многи од њих су издахнули у суседним селима - Дреновцу, Дивостину, Барама...

Када је стрељање завршено, Немци нису желели да претекли број Срба пусте на слободу него су их држали као таоце, да би имали на располагању одређен број људи ако погине још који Немац. Да би издејствовали пуштање на слободу бар једног дела похапшених, добровољци и њихов командант су морали трократно да се закуну да нико од њих неће отићи у шуму. Командант добровољаца је морао три пута да понови: гарантујем. На то су Немци пристали да пусте кућама све сем 600 људи. Ови су морали остати као таоци у логору.

Преостали број Срба у послеподневним часовима је пуштен кућама, док је један број њих око 300 задржан за таоце, а око 200 људи су издвојили како би после 5-6 дана вршили сахрањивање страдалих. Наредбом генерала Бемеа било је забрањено да се обележавају гробови стрељаних. У првој ноћи након стрељања родбина која је кришом тражила своје најближе

и претурала по телима, пронашла је четворицу који су преживели стрељање. По сведочанствима, крв је из гробова избијала и сливала се у поток, јер су плитко сахрањивани.

Масовно стрељање није застрашило народ

Немци су, 22. октобра 1941. године, објавили саопштење у виду плаката којим је Крагујевац био излепљен тог дана, а у коме су навели да је због кукавичког и подмуклог напада у току прошле недеље на немачке војнике, погинуло 10 а рањено 26 немачких војника, у знак одмазде стрељано за сваког погинулог немачког војника 100, а за сваког рањеног 50 становника, укупно 2.300. Међутим, Немци нису дали саопштење за масовна стрељања од 19. и 20. октобра у Крагујевцу и три оближња села, тако да испада да су премашили број стрељаних особа у знак одмазде за чак 500 лица.

Највероватније да су Немци желели да стрељањем грађана у Крагујевцу и његовој околини дају драстичан пример строгасти окупаторских власти како би заплашили шире слојеве становништва и унели осећај колективне несигурности на простору окупирани Србије у циљу смиривања побуне у Шумадији.

Чињеница је да су у Србији били смештени војници Вермахта трећег позива и да су то углавном били породични људи који су мобилисани и стављени у функцију рата. Команданти два батаљона који су извршили стрељање ђака су били просветни радници. Мајор Паул Кениг је био професор теологије протестантске цркве, а капетан Фриц Фидлер директор Високе школе Техничких наука у Аустрији. Поставаља се питање шта се десило тим људима који су у цивилу били професори, а овде постали злочинци и убијали чак и децу. Према неким подацима, цео батаљон који је извршио стрељање послат је на одмор због психичких поремећаја који су настали због учешћа у злочину.

Све до почетка 21. века владало је мишљење да је у Крагујевцу страдало 7.000 цивила. Тај број први је записао на дан

трагедије крагујевачки прота Драгослав Величковић. Начелник Дунавске бановине је неколико дана након злочина посетио град и у извештају влади Милана Недића говори да Немци не говоре истину када кажу да су стрељали 2300 и да је убијено од 7100 до 7300 људи.

Број страдалих

„Борба“ у броју од 25. октобра 1941. године пише да је у „Крагујевцу похапшено 2.000 људи и да се врше масовна стрељања. Исте новине од 15. новембра 1941. године доноси извештај о случају у Крагујевцу у коме кажу да су Немци поубијали 5.000 мушкараца и жена, а да је укупно ухапшено око 10.000 људи. Неки четнички извори говоре да је стрељано чак 12.000 људи, што је невероватно, јер би то значило да су стрељани сви одрасли мушкарци у граду. После рата на суђењу у Нирнбергу сведочио је Живојин Јовановић, један од оних који су преживели стрељање, како је убијено такође 7.000 људи. У записима са суђења стоји да је он тај број засновао на црним барјацима и броју панаија које су дан после стрељања донете у цркву. Међутим то је први и субјективан утисак који говори да је злочин био страхан. Подаци немачке команде помињу број од 2.300 убијених. Мајор Паул Кениг који је руководио одмаздом у свом извештају од 27. октобра такође помиње исти број. Након ослобођења Крагујевца 21. октобра 1944. године формирана је државна комисија за истраживање злочина окупатора, која је радила све до маја 1945. године. Они у свом извештају наводе да је у Крагујевцу убијено 2324 лица, без околних села. Тај податак се појавио и на суђењу у Нирнбергу. Не зна се тачно када је цифра од 7.000 постала званична.

Станиша Бркић, кустос музеја, је у књизи „Име и број“ из 2007. објавио имена и личне податке 2.796 жртве стрељања у Крагујевцу. Он у књизи покушава да одговори на питање зашто су Немци стрељали више него што су планирали. За 10 убијених и 26 рањених требало је да буде стрељани 2300, а убијено је 500 више. Станиша Бркић је у разговору за дневни лист „Политика“ рекао: „У немачким извештајима каже се да је било и покушаја бекства заробљених, да су неке групе успеле да се извуку и да је у том метежу дошло и до погибије војника. У једном извештају стоји да је погинуло неколико немачких војника, а у другом да је живот изгубило двоје. То је, према подацима до којих сам дошао, могло изазвати бес код капетана Фрица Фидлера, који је руководио стрељањем у селима Маршић и Илићево. Не могу да тврдим да је због тога убијено више људи него што је предвиђено, али ово је логична претпоставка“.

У спомен на жртве стрељања читав простор Шумарица је претворен у спомен-парк. Меморијални комплекс обухвата површину од 352 хектара, а око њега води кружни пут дужине 7 километара који иде ка долинама Ердоглијског и Сушичког потока где су се стрељања и одвијала. У оквиру комплекса налази се 10 споменика (иако је првобитно планирано да их буде 30) подигнутих на хумкама стрељаних.

(Kraj)

Редакцијска обрада на основу
Wikipedie

Пише: мр сц.
др Часлав
Антић

Инфективне болести су
наша суморна слика

ДИСТАНЦА, МАСКЕ И ЧИСТЕ РУКЕ

Како се у протеклим миленијумима и вековима човечанство борило у покушају да пронађе лек против заразних болести, тако се сада наша генерација нашла у проблему са вирусом ковид-19. Мало се о њему зна. Непредвидив је и може да погоди било кога.

Само дистанца од најмање метар и по гарантује заштиту од корона

Од памтивека су човечанству проблем задавале инфективне болести, изазване разним узрочницима. Оне могу бити покренуте разним вирусима, рикецијама, бактеријама, спрохетама, итд.

Према дефиницији аутора Сесла Лоџа вируси су најмање и најпростије грађене биолошке јединице које испољавају основни изглед живе материје.

Када су (вируси) изван ћелија живог организма, изгледају као ситни делићи са јасном морфологијом. Једино се вируси великих богиња могу видети и посматрати под микроскопом са најбољим осветљењем. Најмањи вируси нису већи од најкрупнијих протеинских молекула, али се чак и они могу видети и посматрати електронским микроскопом. Многи вируси су састављени само из спољњег баланчевинастог ортача и унутрашњег језгра нуклеинске киселине. Они могу да стварају мутације за време репродукције, а њихов начин мутације је сличан оном у осталим биолошким јединицама.

Вирусом заражена ћелија има неколико различитих карактеристика. Имуна је на реинфекцију истим вирусом, а такође је имуна према инфекцији многим другим вирусима, обично

онима који су сродни са вирусом који је изазвао погоршање. На тим карактеристикама заснива се принцип вакцинације. Карактеристике различитих вирусних болести потичу од врсте и броја инфицираних ћелија, њихове реакције на вирусно размножавање и њихове функције у физиологији организма домаћина.

Вирусне болести

Многобројне су вирусне болести, попут оне које нападају респираторни тракт: назеб и инфлуенца (грип). Треба имати на уму вирусне болести које се карактеришу кожним променама: мале богиње, велике богиње, рубеола и др.

Вирусне болести које могу да изазову промене на централном нервном систему: беснило, заушњаци, вирусни менингитис, итд. Вирусне болести које преносе зглавкари (арбор-вируси): денга, крпељска грозница, жута грозница, западнонилска грозница, итд.

Време у којем живимо налаже да би било најбоље да пишемо о вирусима респираторног тракта, понављајући о ковиду-19. Не располажемо научно доказаним подацима о карактеристикама тог вируса, осим података објављених у главним гласилима

(штампа, радио, телевизија) који су пренети скоро у свим бројевима „Ветерана“ у 2020. години.

С обзиром на чињеницу да смо велики поборници вакцинације, наводи мо неколико цепива који су спасили свет. Још у стара времена знало се за велике богиње. У току првог миленијума наше ере харале су многобројне епидемије у Европи и на Средњем истоку, а велико расејавање болести било је последица крсташких ратова. Саопштење енглеског лекара Женера из 1798. године о спречавању великих богиња помоћу претходног убризгавања изазивача болести (инокулације течности) добијене из лезија (рана) крављих богиња отворило је модерну еру у сузбијању заразних болести вакцинацијом. Као резултат сталног пораста примене вакцинације у току последњих пола века, велике богиње су, у многим пределима света, престале да буду ендемијска болест.

Полиомијелитис је био познат још у давна времена, а тек 1789. године први пут је описан у медицинској литератури. Током деветнаестог века описане су бројне епидемије, када је утврђен и контагиозни (заразност, преношљивост) карактер полиомијелитиса. Бројни научници изучавали су ову болест, да би тек у другој половини 1958. година била употребљена Салкова вакцина која је омогућила да смањење учесталости или истребљење полиомијелитиса постане реалност.

Решење је вакцинација

Тетанус, змијски ујед, заразне и тропске болести немогуће је сузбити, ублажити или се излечити без вакцине. Није битно да ли је у питању заштита целокупног становништва, колектива или појединца, значајно је да је на досадашњем научном достигнућу у борби против инфективних и заразних болести вакцинација неминовност.

Столећима се зна за епидемије респираторне болести сличне модерној инфлуенци тј. грипу. Годинама се радило на изоловању вируса грипа, да би тек 1933. година био изолован вирус инфлуенце познат као вирус грипа А. Други тип познат као вирус Б изолован је 1940. године, а 1950. године то се догодило са вирусом инфлуенце типа Ц.

У ЈНА је вакцинација против грипа уведена седамдесетих година прошлог века. Од прве вакцинације, сваке године се писац ових редова вакцинисао и никада није имао било какве здравствене компликације, нити је боловао од грипа. Нема специфичне терапије за инфлуенцу. Најефикаснији начин да се спречи настајање болести је вакцинација против грипа. Постоје многобројне заблуде у вези са вакцинацијом. Једна од њих је да је могуће је добити грип од вакцине против грипа. Истина је следећа: вакцина против грипа представља најјефикаснији начин за спречавање болести или пак за смањење њене жестине. Тас врста вакцине се прави од инактивисаних (умртвљених) вируса, тако да

је од ње немогуће добити грип. Све ризичне категорије становништва (хронични болесници, старе особе, дијабетичари, посебно особе са хроничним оболењем срца и плућа које су нарочито осетљиве на дејство инфекције), треба вакцинисати сваке године.

Грип или корона?

Како се у протеклим миленијумима и вековима човечанство борило у покушају да пронађе лек против заразних болести, тако се сада наша генерација нашла у проблему са вирусом ковид-19. Мало се о њему зна. Непредвидив је и може да погоди било кога. Прети посебна опасност да се сукоби са вирусом грипа, пошто оба (вируса) за компликацију могу да имају тешку упалу плућа, а за сада диференцијално дијагностички је тешко доказати који је проузроковао ту упалу.

У свету, а и код нас, расте број оболелих, много је људи који носе вирус а немају симптоме. па је тај број већи него што се приказује. Вирус је веома заразан и брзо се шири, а највећи проблем је у томе што не знамо докле ће да траје.

За сада нема специфичне терапије, нити правог лека против овог вируса. Како из средстава јавног информисања свакодневно сазнајемо, ни вакцина против корона вируса није до краја испитана. Када ће то да се деси, још увек са сигурношћу не може да се потврди.

Превенција против грипа У ЦАРСТВУ ВИТАМИНА

Неадекватно облачење, сувише хладни напици, смрзавање и ужурбан живот нису баш главни узроци прехладе и грипа. Могло би се рећи да они узрокују овакво стање, а то је наравно поремећај одбрамбеног система организма изазван недостатком витамина и здраве хране.

Без витамина би слика здравља вероватно изгубила све своје боје. Због тога ћемо истаћи који су они најважнији за превенцију прехладе и на који начин их можете конзумирати.

Витамин Ц је нешто што се увек може чути као савет када је реч о превенцији и лечењу прехладе, а разлози за то су и те како јаки. Наиме, витамин Ц је један од најјачих „покретача“ одбрамбене способности организма, а можете га конзумирати кроз лимун, ацеролу, поморанџу, киви и готово свако поврће.

Витамин Д3 изузетно добро утиче на имунолошку функцију у организму, а осим што умањује могућност развоја инфекције, значајно смањује и мишићну слабост, као и предиспозиције за дијабетес, кожна, неуролошка и друга обољења. Управо је Д3 витамин тај који доминантно регулише концентрацију калцијума и фосфата у организму, па је његова улога у превенцији прехладе вишеструка. Намирнице богате овим микронутријентом су млечни производи, риба и јаја.

Када је у питању превенција прехладе, не би требало изоставити ни витамине Б групе које је потребно уносити у организам на свакодневном нивоу, а у контексту лечења прехладе, издвајамо **Б6** и **Б12** припаднике ове групе, који посебно утичу на ојачавање имуног система.

Пиридоксин (Б6) ћете пронаћи у лососу и кромпиру који су његов одличан извор, док је кобаламин (Б12) заступљен у лиснатом поврћу, цигерици и пасуљу, због чега се у борби против прехладе препоручују кувани оброци уз много зелене салате.

Да би се сачували од ове опаке болести, за сада нема другог начина него поштовати препоручене мере: физичко растојање, прање руку, маска.

Дисциплинованим поштовањем и спровођењем тих мера помоћи ћемо и држави која улаже велике напоре у заштити становништва.

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, од носно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала“) тел. 011 77 09 099

Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

NAJBOLJE Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

SLUŠNI APARATI

Beograd, Sazonova 18a
Tel: 011/2435-924

Novi Beograd, Bulevar Crvene armije 11v
Tel: 011/77-09-099

Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 111
Tel: 021/66-22-757

www.slusniaparatzonex.rs
info@slusniaparatzonex.rs

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Снимио:
**Звонимир
Пешић**

Година XVIII. Број 202. НОВЕМБАР, 2020.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
 - упис у матичну књигу умрлих,
 - спроводница за пренос покојника,
 - штампање посмртних плаката,
 - продаја погребне опреме,
 - превоз покојника,
 - организација војних почаста,
 - помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
 - Умањење укупних трошкова за вису рефундације
 - бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.
- Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почаста преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Свачији живот је
ненатисана књига!
А колико је само књига,
које немају везе са
животом.*

*Лингвистика све
објашњава:
Један човек и једна жена.*

*На нотама пишемо текст.
А одозго дође текст.*

*Напредни крче пут у
прошлост.*

*Из следе улице излази се
вожњом -уназад.*

*Ми тражимо излаз!
А они – све остало.*

Зоран Р. Ковачевић

TANJAdent

Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800
Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:
dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких услуга војним пензионерима и члановима њихове породице, са 10% попушта.
Такође се нуди и могућност одложеног плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић
специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 х